

Aktia Pankki Oyj:n sijoittajatiedote

voimassa 27.5.2024 alkaen

Sisällysluettelo

1. Tiedotteen tarkoitus	2
2. Yleiset tiedot	2
2.1. Perustiedot Aktia Pankki Oyj:stä	2
2.2. Valvova viranomainen	2
2.3. Asiointikielet ja asiointitavat	2
2.4. Asiakastietojen käsittely	2
2.5. Asiakasluokittelu	2
2.6. Puheluiden ja sähköisen viestinnän tallentaminen	2
3. Aktian tarjoamia sijoituspalveluita koskevat tiedot	2
3.1. Sijoituspalvelut	2
3.2. Ei-riippumaton sijoitusneuvonta	3
3.3. Sijoitusneuvonnan tuotevalikoima ja palvelut	3
3.4. Aktia Wealth	3
4. Kestävyyksieliämykset	3
4.1. Mitä kestävät sijoitukset ovat	3
4.2. Miten kestävät sijoitukset eroavat toisistaan	
4.3. Mitä tarkoitetaan pääasiallisilla haitallisilla vaikutuksilla kestävyystekijöihin	3
5. Kannustimet Aktia-konsernissa	3
5.1. Kannustimien vastaanottaminen ja käyttö	3
5.2. Vähäiset ei-rahalliset edut	3
6. Eturistiriitojen käsittely Aktia-konsernissa	4
7. Tiedot asiakasvarojen säilyttämisestä ja siihen liittyvistä riskeistä	5
7.1. Asiakkaan rahavarat	5
7.2. Kotimaiset arvopaperit	5
7.3. Ulkomaiset arvopaperit	5
7.4. Rahasto-osuudet	5
7.5. Pantti- tai pidätysoikeus ja oikeus kuittaamiseen	5
8. Sijoittajien korvausrahasto ja talletussuojarahasto	5
8.1. Sijoittajien korvausrahasto	5
8.2. Talletussuojarahasto	5
9. Toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat periaatteet	5
10. Rahoitusvälineiden riskit ja ominaisuudet	5

Liite 1 Eturistiriitojen käsittely Aktia-konsernissa

Liite 2 Toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat periaatteet

Liite 3 Rahoitusvälineiden riskit ja ominaisuudet

Liite 4 Kestävyyksieliämyksien ja -tekijöiden tunnistaminen ja huomioiminen Aktia-konsernin sijoitustoiminnassa ja -neuvonnassa

1. Tiedotteen tarkoitus

Tämän tiedotteen tarkoituksena on antaa Aktia Pankki Oyj:n asiakkaille ja potentiaalisille asiakkaille tietoja, jotka on annettava sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamista koskevan sääntelyn sekä viranomaismääräysten ja ohjeiden nojalla. Tarkemmat palvelu- ja tuotekohtaiset tiedot löytyvät palvelu- ja tuotekohtaisista sopimuksista ja ehdoista sekä niiden liitteistä. Mikäli tämän asiakirjan ja palvelu- tai tuotekohtaisten sopimusten tai ehtojen välillä on ristiriita, noudatetaan sopimuksissa tai ehdoissa todettua.

Tiedotteen ajantasainen versio on saatavilla osoitteesta <https://www.aktia.fi/fi/tietoja-aktian-sijoituspalveluista>.

2. Yleiset tiedot

2.1. Perustiedot Aktia Pankki Oyj:stä

Aktia Pankki Oyj ("Aktia") on luottolaitos, jolla on Finanssivalvonnan myöntämä toimilupa. Toimilupa kattaa myös sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamisen. Aktia toimii myös vakuutusedustusta sääntelevässä lainsäädännössä tarkoitettuna vakuutusasiamiehenä ja on merkitty vakuutusedustajarekisteriin.

Aktian yhteys- ja perustiedot ovat: Aktia Pankki Oyj, Arkadiankatu 4-6, PL 207, 00101 Helsinki, Y-tunnus 2181702-8. Kotipaikka Helsinki.

Puhelinpalvelun numerot ja toimipisteiden osoitteet löytyvät verkkosivuiltamme www.aktia.fi.

Aktia on 10.3.2021 allekirjoitetun kauppakirjan mukaisesti ostanut Taaleri Oyj:n varainhoitoliiketoiminnan.

2.2. Valvova viranomainen

Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki, puhelin (vaihe) 09 183 51, kirjaamo(at)finanssivalvonta.fi

2.3. Asiointikieliet ja asiointitavat

Aktia tarjoaa Suomessa palvelua suomen ja ruotsin kielellä. Kaikki tiedot ja asiakirjat ovat saatavissa molemmilla kielillä, lukuun ottamatta muiden toimijoiden kuin Aktia-konsernin liikkeeseen laskemia tai hallinnoimia rahoitusvälineitä tai Aktia-konsernin valmistamia pääomarahastoja koskevat tiedot ja asiakirjat, jotka voivat olla saatavissa ainoastaan suomen, ruotsin tai englannin kielellä.

Asiakas voi olla yhteydessä Aktiaan sekä antaa sijoitustoimeksiantoja Aktian toimipisteessä tai sähköisesti Aktian verkko-, mobiili- tai puhelinpalvelussa tai muussa digitaalisessa kanavassa.

Aktia toimittaa asiakkaalle raportointia asiakkaan sijoituskohteisiin ja asiakkaan käyttämiin palveluihin liittyen ensisijaisesti sähköisesti Aktian tarjoaman suojatun palvelun välityksellä tai muutoin kirjallisesti asiakkaan kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Raportoinnin ajankohdista sovitaan kyseistä palvelua koskevissa ehdoissa. Aktia lähettää asiakkaalle tositteet tämän rahoitusvälineitä koskevista toimeksiantoista toimeksiantoa seuraavana päivänä, ellei kyseisen palvelun ehdoissa tai muuten asiakkaan kanssa ole muuta sovittu.

2.4. Asiakastietojen käsittely

Pankilla on lakiin perustuva velvoite tuntee asiakkaansa sekä toteuttaa heidän henkilöllisyytensä. Pankki hankkii asiakkaiden pankkipalveluihin liittyviä tietoja asiakkailta itseltään sekä niistä viranomaisten rekistereistä, joihin kyseisiä tietoja on tallennettu yleistä käyttöä varten. Asiakastietoja käytetään asiakaspalveluun ja asiakassuhteen hoitamiseen, markkinointiin, neuvontaan sekä riskienhallintaan esimerkiksi luottoa myönnettäessä ja valvottaessa. Asiakastietoja käytetään myös uusien palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen, joita pankki tarjoaa asiakkailleen. Lisätietoa asiakastietojen käsittelystä on saatavilla osoitteessa www.aktia.fi.

2.5. Asiakasluokittelu

Aktia luokittelee asiakkaansa ei-ammattimaisiksi asiakkaisiksi, ammattimaisiksi asiakkaisiksi tai hyväksyttäväksi vastapuoliksi. Asiakkaalla on oikeus kirjallisesti hakea Aktian tekemän luokittelun muuttamista. Asiakas saa tiedon asiakasluokittelustaan ja mahdollisuudesta hakea siihen muutosta tullessaan Aktian asiakkaaksi tai solmiessaan Aktian kanssa sijoitus- tai oheispalvelua koskevan sopimuksen. Lisätietoja asiakasluokittelusta on saatavilla verkkosivuiltamme: <https://www.aktia.fi/fi/tietoja-aktian-sijoituspalveluista>.

2.6. Puheluiden ja sähköisen viestinnän tallentaminen

Aktia on velvollinen tallentamaan sijoituspalveluiden ja oheispalveluiden tarjoamiseen liittyvät asiakkaan kanssa käytävät keskustelut ja viestit. Aktialla on oikeus käyttää puhelin- ja muita tallenteita todisteina toimeksiannossa mahdollisesti ilmenevien erimielisyyksien ratkaisemisessa ja muihin ilmoittamiinsa tarkoituksiin.

Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio asiakkaan kanssa käytyjen keskustelujen ja vaihdettujen viestien tallenteista. Aktialla on velvollisuus luovuttaa tallenteet toimivaltaisille viranomaisille pyynnöstä. Aktia säilyttää tallenteet vähintään viiden vuoden ajan ja toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä seitsemän vuoden ajan.

3. Aktian tarjoamia sijoituspalveluita koskevat tiedot

3.1. Sijoituspalvelut

Aktia tarjoaa asiakkailleen seuraavia sijoituspalvelulain mukaisia sijoituspalveluja: toimeksiantojen toteuttamista ja välittämistä, sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa. Edellä mainittujen sijoituspalvelujen ohella Aktia voi myös tarjota asiakkailleen sijoituspalveluiden oheispalveluita, esimerkiksi rahoitusvälineiden säilyttämistä.

Aktian tulee arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuus tai soveltuvuus asiakkaille. Suorittaakseen arvioinnin Aktia pyytää asiakkaalta tietoja hänen tietämyksestään ja kokemuksestaan sekä taloudellisesta asemasta ja sijoitustavoitteista. Sijoitusneuvonnan yhteydessä rahoitusvälineen tai toimeksiannon soveltuvuus arvioidaan soveltuvuusarviointilla. Asiakkaan aloitteesta tehtävissä toimeksiannoissa, jotka kohdistuvat monimutkaisiin rahoitusvälineisiin ei-ammattimaisen sijoittajan toimesta, asianmukaisuus vuoroista arvioidaan asianmukaisuusarviointilla. Mikäli toimeksianto kohdistuu asiakkaan aloitteesta yksinkertaiseen rahoitusvälineeseen, ei Aktialla ole velvollisuutta arvioida rahoitusvälineen tai toimeksiannon asianmukaisuutta asiakkaalle. Yksinkertaisiksi rahoitusvälineiksi katsotaan tavallisesti riskiensä ja rakenteensa vuoksi esimerkiksi listatut osakkeet, obligaatit ja sijoitusrahastojen (ei erikoisrahastojen) rahasto-osuudet.

Soveltuvuusarviointin tavoitteena on mahdollistaa, että Aktia toimii asiakkaan parhaimman edun mukaisesti. Jotta Aktia voi suositella asiakkaalle soveltuvia, erityisesti tämän riskirajan ja tappionsietokyvyn mukaisia sijoituspalveluja ja rahoitusvälineitä on tärkeää, että asiakkaan antamat tiedot ovat ajantasaiset, täsmälliset ja täydelliset.

Asianmukaisuusarviointin tavoitteena on varmistaa, että asiakkaalla on riittävästi tietoa ja kokemusta käyttämästään rahoitusvälineestä, ja siten kyky ymmärtää rahoitusvälineeseen liittyvät riskit. Asianmukaisuusarviointilla suojellaan sijoittajan etuja ja sen avulla pyritään poissulkemaan sijoitukset rahoitusvälineisiin, joiden riskejä sijoittaja ei tunne. Saadakseen Aktialta asiakkaan kannalta asianmukaista tai soveltuvaa palvelua, on tärkeää, että tiedot ovat ajantasaisia, täsmällisiä ja täydellisiä. Jos asiakas ei anna riittäviä tietoja tai Aktia katsoo, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaalle asianmukainen, Aktia on velvollinen ilmoittamaan asiakkaalle, ettei se voi arvioida, sopiiko tuote tai palvelu asiakkaalle ja varoittaa liiketoimeen sisältyvästä riskistä. Ilmoituksen jälkeen toimeksiantoa voidaan jatkaa asiakkaan omalla vastuulla, mikäli asiakas antaa Aktialle ohjeistuksen jatkaa toi-

meksiannon toteuttamista.

Toimeksiantojen välittämällä tarkoitetaan asiakkaan rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä.

Toimeksiantojen toteuttamisella tarkoitetaan rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen toteuttamista asiakkaan lukuun.

Sijoitusneuvonnassa Aktia antaa asiakkaalle yksilöllisen suosituksen rahoitusvälineitä koskevaksi liiketoimeksi. Asiakas tekee sijoitusneuvonnassa aina itse päätökset kaikista sijoitustoimenpiteistä. Aktia tarjoaa kertaluonteista sijoitusneuvontaa sekä jatkuvaa sijoitusneuvontaa konsultatiivisen varainhoitopalvelun muodossa. Aktia ei kertaluonteisessa sijoitusneuvonnassaan tarjoa säännöllistä arviointia asiakkaan tekemien sijoitusten soveltuvuudesta asiakkaalle.

Omaisuuksienhoidolla tarkoitetaan rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu kokonaan tai osittain toimeksiannon saajalle.

Aktia voi tarjota yksittäisten sijoituspalveluiden lisäksi asiakkailleen näiden palvelujen yhdistelmiä. Esimerkiksi konsultatiivisella varainhoidolla tarkoitetaan palvelua, jonka puitteissa Aktia antaa asiakkaalle sijoitusneuvontaa ja ottaa välitettäväkseen ja/tai toteutettavakseen asiakkaan antamia toimeksiantoja asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Asiakas tekee konsultatiivisessa varainhoidossa aina itse päätökset kaikista sijoitustoimenpiteistä.

Aktiolla on henkilökunnan kaupankäyntiä koskeva oma kaupankäyntiohje, joka perustuu Finanssiala ry:n laatimaan jäsenyhteisöjen kaupankäyntiohjeeseen.

3.2. Ei-riippumaton sijoitusneuvonta

Aktian tarjoama sijoitusneuvonta luokitellaan ns. ei-riippumattomaksi neuvonnaksi, koska sijoitusneuvonnan kohteina ovat lähtökohtaisesti Aktian tai Aktiaan läheisessä suhteissa olevien yhtiöiden liikkeeseen laskemia rahoitusvälineitä, esim. Aktia Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimia rahastoja. Aktia voi tarjota sijoitusneuvontaa myös muiden konsernin ulkopuolisten yhtiöiden liikkeeseenlaskemiin tai tarjoamiin rahoitusvälineisiin liittyen. Tällöinkin Aktian ja ulkopuolisen yhtiön välillä on pääsääntöisesti sopimus välitystoiminnasta.

Aktia voi vastaanottaa niin sanottuja kannustimia niihin rahoitusvälineisiin liittyen, joista se antaa asiakkailleen ei-riippumatonta sijoitusneuvontaa. Lisätietoja kannustimista löytyy tämän tiedotteen kohdasta 4.

3.3. Sijoitusneuvonnan tuotevalikoima ja palvelut

Aktian sijoitusneuvonta perustuu pääosin aktiivisesti hoidettuihin rahastoihin.

Aktia arvioi sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa tarjotessaan valitsemiensa tuotteiden ja palveluiden kulut ja monimutkaisuus huomioon ottaen, voivatko jotkin muut vastaavat rahoitusvälineet olla asiakkaalle soveltuvia.

Arviointi rajoitetaan siihen tuotevalikoimaan, joka on käytössä kyseisen palvelun ja asiakassegmentin yhteydessä.

Aktiolla on oikeus antaa sijoitusneuvontaa myös muihin rahoitusvälineisiin liittyen.

3.4 Aktia Wealth

Aktia Wealth on digitaalisen sijoitusneuvonnan palvelu, jossa ihminen ei osallistu asiakkaan neuvontaan. Digitaalinen sijoitusneuvonta ottaa huomioon ainoastaan kyselylomakkeen vastaukset, ja asiakkaan antamat vastaukset vaikuttavat suoraan suositeltujen tai asiakkaan lukuun tehtyjen sijoituspäätösten soveltuvuuden määrittelyyn. Asiakkaan tilannetta tai henkilökohtaisia olosuhteita koskevien tietojen päivittäminen tapahtuu asiakkaan omasta aloitteesta ja asiakkaan tulee päivittää tiedot vähintään kerran vuodessa. Asiakkaan on mahdollista

olla yhteydessä teknisissä tai muissa palveluun liittyvissä asioissa Aktian asiakaspalveluun soittamalla tai lähettämällä verkkoviesti. Asiakaspalvelusta ei ole mahdollista saada sijoitusneuvontaa.

4. Kestävyyshäilymukset

Jotta voimme tarjota asiakkaille heidän tavoitteiden ja häilymysten mukaisia palveluita ja tuotteita, kartoitamme asiakkaiden kestävyyshäilymukset osana soveltuvuusarviointia. Kestävyyshäilymukset kartoitetaan, kun soveltuvuus on arvioitu asiakkaan tietämykseen ja kokemukseen, taloudelliseen tilanteeseen ja muihin sijoitustavoitteisiin liittyvien kriteerien mukaisesti.

Kestävyyshäilymyksillä tarkoitetaan asiakkaan valintaa siitä, sisällytetäänkö asiakkaan sijoituksiin esimerkiksi kestäviä sijoituksia, taksonomian mukaisia sijoituksia tai sellaisia sijoituksia, joissa huomioidaan pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyyshäilymisiin.

Asiakkaan halutessa asettaa tarkemmat määritellyt kestävyyshäilymisten huomioimiselle, tulee hänen määrittellä, millaisia kestäviä sijoituksia hän haluaa tehdä, missä määrin hän haluaa niitä tehdä ja millaisia pääasiallisia haitallisia vaikutuksia kestävyyshäilymisiin hän haluaa huomioidavan sijoituksissaan.

Tilanteissa, joissa asiakkaat ilmoittavat, että heillä on kestävyyshäilymystyksiä, mutta eivät ilmoita kestävyyshäilymystään minkään rahoitusvälineen osalta, voidaan asiakasta pitää 'kestävyyshäilyneutraalina', ja näin ollen asiakkaalle voidaan suositella sekä tuotteita, joissa on kestävyyteen liittyviä ominaisuuksia, että sellaisia, joissa niitä ei ole. Tilanteissa, joissa asiakas on kestävyyshäilyneutraali, Aktia suosittelee asiakkaalle tuotteita ja palveluita, jotka soveltuvat muilta ominaisuuksiltaan asiakkaalle.

4.1 Mitä kestävät sijoitukset ovat

Kestävät sijoitukset määritellään EU:n tiedonantoasetuksessa (EU 2019/2088).

Kestävät sijoitukset voidaan jaotella kestäviin sijoituksiin, joilla on ympäristötavoite, kestäviin sijoituksiin, joilla on yhteiskunnallinen tavoite ja kestäviin sijoituksiin, jotka huomioivat hyvän hallintotavan. Näistä kestävät sijoitukset, jotka huomioivat ympäristötavoitteet, voidaan vielä jakaa EU:n luokitusjärjestelmän mukaisesti ympäristön kannalta kestäviin sijoituksiin ja sijoituksiin, jotka eivät ole EU:n luokitusjärjestelmän mukaisesti ympäristön kannalta kestäviä sijoituksia.

4.2 Miten kestävät sijoitukset eroavat toisistaan

Kestävät sijoitukset, joilla on yhteiskunnallinen tavoite voivat teemoitella olla esimerkiksi: tasa-arvon edistäminen, kustannuksiltaan edullinen perusinfrastruktuuri, kohtuuhintainen asuminen. Sääntely ei anna tälle kestäville sijoitukselle tarkempaa määrittelmää tai ehtoa millaisia yhteiskunnallisia tavoitteita sijoituksen tulee edistää, vaan määritelmän tekee sijoituspäätöksistä vastaava taho.

Kestävät sijoitukset, jotka huomioivat hyvän hallintotavan ovat lähtökohtaisesti kaikki kestävät sijoitukset eli kestävät sijoitukset, joilla on ympäristötavoite ja/tai yhteiskunnallinen tavoite.

Kestävät sijoitukset, joilla on ympäristötavoite ja ovat EU:n luokitusjärjestelmän mukaisesti ympäristön kannalta kestäviä sijoituksia, edistävät yhtä tai useampaa ympäristötavoitetta EU:n kestävä rahoituksen luokitusjärjestelmän eli EU-taksonomian mukaisesti. Taksonomiassa määritellyt EU:n ympäristötavoitteet ovat: ilmastonmuutoksen hillintä, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, vesi- ja merivarjojen suojeleminen, kiertotalouden edistäminen, ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja ekosysteemien ja luonnon monimuotoisuuden suojeleminen. Kestävät sijoitukset, joilla on ympäristötavoite ja ovat EU:n luokitusjärjestelmän mukaisesti ympäristön kannalta kestäviä sijoituksia ovat luokitusjärjestelmän mukaisia sijoituksia, valtion joukkolainat mukaan lukien (asetus (EU) 2022/1288 liite 2 ja 3, pre contractual template, KPI 1).

Kestävät sijoitukset, joilla on ympäristötavoite mutta ne eivät ole EU:n luokitusjärjestelmän mukaisesti ympäristön kannalta kestäviä sijoituksia ovat SFDR-tiedonantoasetuksen (Sustainable Finance Disclosure Regulation) mukaisia kestäviä sijoituksia, joilla voi olla ympäristötavoite ja/tai yhteiskunnallinen tavoite. Nämä sijoitukset voivat teemoiltaan olla esimerkiksi: uusiutuva energia, energiatehokkuus, kestävä rakentaminen. Sääntely ei anna tälle kestäville sijoitukselle tarkempaa määritelmää tai ehtoa millaisia ympäristötavoitteita sijoituksen tulee edistää, vaan määritelmän tekee sijoituspäätöksistä vastaava taho.

SFDR-tiedonantoasetuksen mukaisesti rahoitustuotteet luokitellaan artikla 6, 8 ja 9 -mukaisiin sijoitustuotteisiin.

Artikla 6 -mukaiset sijoitustuotteet eivät sisällä kestäviä sijoituksia, joilla on ympäristötavoite ja ne eivät ole EU:n luokitusjärjestelmän mukaisesti ympäristön kannalta kestäviä sijoituksia. Artikla 6 -mukaiset sijoitustuotteet eivät ota huomioon ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevia EU:n kriteerejä (EU-taksonomia). Näissä rahastoissa voidaan kuitenkin ottaa huomioon kestävyysriskit. Kestävyysriskillä tarkoitetaan tässä yhteydessä ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon tosiasiallinen tai mahdollinen kielteinen olennainen vaikutus.

Artikla 8 -mukaiset sijoitustuotteet saattavat sisältää jonkin verran kestäviä sijoituksia, joilla on ympäristötavoite mutta ne eivät ole EU:n luokitusjärjestelmän mukaisesti ympäristön kannalta kestäviä sijoituksia. Artikla 8 mukaiset sijoitustuotteet edistävät muiden ominaisuuksien ohella ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia tai näiden ominaisuuksien yhdistelmiä, ja sijoitusten kohteena olevat yritykset noudattavat hyviä hallintotapoja. Nämä rahastot edistävät ympäristöön ja/tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia sijoitusprosessin sisältämien vastuullisen sijoittamisen menetelmien avulla, esimerkiksi kokonaisvaltaisen ESG-integroinnin ja monipuolisten aktiivisen omistajuuden menetelmien avulla. Artikla 8 -mukaisia tuotteita kutsutaan myös light green -tuotteiksi.

Artikla 9 -mukaisten sijoitustuotteiden tavoitteena on tehdä kestäviä sijoituksia. Kaikki Aktian rahastojen tekemät kestävät sijoitukset täyttävät sääntelyn sisältämät vaatimukset eli kestävät sijoitukset eivät saa aiheuttaa merkittävää haittaa yhdellekään ympäristön tai yhteiskunnan kannalta kestäville sijoitustavoitteelle (DNSH-periaate) ja sijoitusten on otettava huomioon sosiaaliset vähimmäistason suojatimet (minimum social safeguards). Sijoituskohteilta edellytetään lisäksi hyvien hallintotapojen noudattamista. Artikla 9 -mukaisia tuotteita kutsutaan myös dark green -tuotteiksi.

4.3 Mitä tarkoitetaan pääasiallisilla haitallisilla vaikutuksilla kestävyystekijöihin

Pääasiallisilla haitallisilla vaikutuksilla kestävyystekijöihin tarkoitetaan PAI-indikaattoreita. Sijoituksilla voi olla sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia kestävyystekijöihin. Huomioimalla pääasialliset negatiiviset vaikutukset kestävyystekijöihin sijoitustoiminnassa ja sijoituspäätöksissä pyritään ymmärtämään mahdollisimman hyvin sijoituskohteiden negatiiviset vaikutukset ympäristöön tai yhteiskuntaan.

Kestävyysindikaattorit liittyvät esimerkiksi ilmastoon ja muuhun ympäristöön sekä yhteiskuntaan ja työntekijöihin, ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyviin asioihin. Ne koskevat yrityksiä, valtioita ja ylikansallisia yhtiöitä sekä kiinteistöomaisuutta. Erilaisille sijoituskohteille voidaan määritellä erilaisia PAI-indikaattoreita ja huomioitavaa on, ettei kaikissa sijoituskohteissa voida huomioida kaikkia PAI-indikaattoreita. Asiakkaan valitsema PAI-indikaattorit huomioidaan niissä sijoituksissa, joissa niiden huomioiminen on mahdollista.

5. Kannustimet Aktia-konsernissa

5.1. Kannustimien vastaanottaminen ja käyttö

Kannustimella tarkoitetaan välityspalkkioita, provisioita tai muita rahallisia tai ei-rahallisia etuja joita Aktia maksaa tai vastaanottaa sijoituspalvelun tai siihen liittyvän oheispalvelun yhteydessä jollekin muulle tai joltain muulta kuin asiakkaalta tai asiakkaan lukuun toimivalta henkilöltä itseltään. Maksut ja palkkiot ovat kannustimia silloin, kun ne eivät ole palvelun tarjoamiseen liittyviä tavanomaisia maksuja, kuten kaupankäyntiin, säilytykseen tai selvitykseen liittyviä maksuja taikka muita lainsäädäntöön liittyviä maksuja.

Aktiolla on sisäinen ohjeistus siitä, missä tilanteissa Aktia voi sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä ottaa vastaan tai maksaa kannustimia. Aktia voi vastaanottaa kannustimia Aktia Rahastoyhtiö Oy:ltä ja muilta Aktian yhteistyö- ja sopimusosapuolilta.

Omaisuuksien yhteydessä Aktia ei pidä itsellään mitään kannustimia. Mahdolliset omaisuudenhoidon yhteydessä vastaanotettavat kannustimet maksetaan palkkionpalautuksina edelleen asiakkaalle.

Kannustimien tarkoituksena on parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua esimerkiksi mahdollistamalla asiakkaalle tarjottavia lisäpalveluita tai korkeamman tasoista palvelua. Aktia käyttää kannustimista saatuja tuloja muun muassa palvelujen ja asiointikanavien jatkuvaan kehittämiseen sekä laajan tuotevalikoiman ja laadukkaan raportoinnin ylläpitämiseen. Aktian vastaanottamat kannustimet eivät estä Aktiaa täyttämästä velvollisuuttaan toimia rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaan etujen mukaisesti.

Aktiassa lisä- ja korkeamman tasoiset palvelut tarjotaan asiakkaille huomioiden näiden sijoitusten perusteella vuoden aikana maksetut kannustimet. Asiakkaille tarjotaan lisä- ja korkeamman tasoista palveluita viidessä eri euromääräisessä tasossa, joista kunkin alemman tason palvelut kuuluvat automaattisesti korkeampaan euromääräiseen tasoon kuuluville asiakkaille. Ensimmäisen vuoden aikana asiakas on aina alimmassa euromääräisessä tasossa.

Asiakas saa tietoa hänelle tarjottuun palveluun liittyvistä kannustimista etukäteen annettavien kulutietojen yhteydessä. Lisäksi asiakas saa jälkikäteen ilmoituksen Aktian vastaanottamasta tarkasta kannustinten määrästä. Jälkikäteisilmoitus annetaan asiakkaalle vuosittain.

5.2. Vähäiset ei-rahalliset edut

Aktia tai sen henkilöstö voi vastaanottaa asiakkaalle tarjottuun palveluun liittyen ns. vähäisiä ei-rahallisia etuja. Niiden tulee olla kohtuullisia ja oikeasuhteisia sekä sen laajuisia, etteivät ne todennäköisesti vaikuta asianomaisen asiakkaan etujen vastaisella tavalla vastaanottajansa käyttäytymiseen. Tällaisia etuja ovat esimerkiksi seminaarit ja muut koulutustilaisuudet, jotka koskevat tietyn rahoitusvälineen tai sijoituspalvelun erityispiirteitä sekä asiakkaalle tarjottavia rahoitusvälineitä koskevien yleisten tietojen ja kirjallisen aineiston vastaanottaminen. Aktia pitää kirjaa vastaanottamistaan eduista sisäisen ohjeituksen mukaisesti.

6. Eturistiriitojen käsittely Aktia-konsernissa

Aktiassa on vahvistettu toimintaperiaatteet, joiden avulla tunnustetaan, ennalta-ehkäistään ja käsitellään Aktian liiketoiminnassa mahdollisesti syntyviä eturistiriitatilanteita. Toimintaperiaatteet on kuvattu Liitteessä 1.

7. Tiedot asiakasvarojen säilyttämisestä ja siihen liittyvistä riskeistä

7.1. Asiakkaan rahavarat

Asiakkaan rahavarat säilytetään ensisijaisesti asiakkaan nimissä olevalla tilillä Aktiassa. Tarkemmat tiedot löytyvät tilisopimuksen ehdoista. Asiakkaan rahavarat voidaan vaihtoehtoisesti säilyttää Aktiassa asiakasvaratilillä.

7.2. Kotimaiset arvopaperit

Aktia toimii arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain mukaisena tilinhoitajana. Aktian asiakkaiden kotimaiset arvo-osuudet säilytetään kunkin asiakkaan nimissä olevalla arvo-osuustilillä. Asiakkaiden fyysiset arvopaperit säilytetään erillään Aktian omista arvopapereista.

7.3. Ulkomaiset arvopaperit

Ulkomaiset arvopaperit säilytetään erillään Aktian omista ulkomaisista arvopapereista Aktian valitseman alisäilyttäjän hallussa tileillä, joihin sovelletaan paikallista lainsäädäntöä ja ne rekisteröidään pääsääntöisesti Aktian tai alisäilyttäjän nimiin.

Ulkomaiset arvopaperit voidaan säilyttää yhteistilillä (ns. omnibus-tili) yhdessä muiden asiakkaiden arvopapereiden kanssa. Arvopaperit säilytetään tällöin Aktian nimissä asiakkaiden lukuun. Yksittäisen osakkeenomistajan osallistuminen ulkomaisen yhtiön yhtiökokoukseen ei siten ole yleensä mahdollista. Jos asiakas haluaa osallistua yhtiökokoukseen ja se voidaan järjestää, Aktialla on oikeus periä asiakkaalta osallistumisesta aiheutuvat kulut asiakkaan hoitotililtä. Yhteistilin käyttämisellä voi olla vaikutusta myös yhtiötapahtumien jako-osuuksia määrittäessä, kaupanselvityksen yhteydessä tapahtuneissa virhetilanteissa tai muissa vastaavissa tilanteissa. Aktia kirjaa asiakkaan ulkomaisen arvopaperien omistustiedot Aktian säilytysjärjestelmään asiakkaan nimissä olevaan säilytykseen. Tällaisesta säilytyksestä käytetään lainsäädännössä nimeä arvopaperitili.

Ulkomaisten arvopapereiden omistamiseen ja vaihdantaan saattaa liittyä kotimaisiin arvopapereihin sijoittamisesta poikkeavia poliittisia, taloudellisia, juridisia, verotuksellisia ja muita ennalta arvaamattomia riskejä, jotka jäävät yksin asiakkaan vastattaviksi. Asiakkaan ulkomaisiin arvopapereihin liittyvät oikeudet voivat olla erilaisia, mikäli ne säilytetään tileillä, joihin sovelletaan jonkin muun kuin ETA-alueeseen kuuluvan valtion lainsäädäntöä. Mikäli asiakkaan arvopapereita ei pystytä erottelemaan Aktian tai alisäilyttäjän omista varoista johtuen sovellettavasta ulkomaisesta lainsäädännöstä, asiakkaan omistuksessa olevien arvopapereiden voidaan Aktian tai alisäilyttäjän konkurssissa tai muussa vastaavassa tilanteessa katsoa kuuluvan Aktialle tai alisäilyttäjälle.

Aktia vastaa Suomen lain mukaan alisäilyttäjän huolellisesta valinnasta ja seuraa tämän toimintaa. Aktia ei kuitenkaan muuten vastaa alisäilyttäjän toiminnasta tai tämän maksukyvyystä.

7.4. Rahasto-osuudet

Asiakkaiden kotimaiset rahasto-osuudet säilytetään kyseessä olevan rahastoyhtiön ylläpitämässä rahasto-osuusrekisterissä. Sijoitusrahastoissa oleva varallisuus pidetään erillään rahastoa hallinnoivan rahastoyhtiön varallisuudesta, eikä rahastojen varallisuutta voida siten käyttää rahastoyhtiön omien vastuiden kattamiseen. Kunkin sijoitusrahaston varat säilytetään erillään muiden rahastojen, rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön varoista. Aktia Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen rahasto-osuudet merkitään rahasto-osuusrekisteriin, jota Aktia Rahastoyhtiö Oy ylläpitää.

Asiakkaiden rahasto-osuudet Aktian ulkomaisten yhteistyökumppaneiden rahastoissa säilytetään kunkin yhteissijoitusyhtiön ylläpitämässä rekisterissä siinä maassa, johon kyseinen rahasto on rekisteröity. Rahasto-osuudet säilytetään joko asiakkaiden lukuun avatulla tai Aktian nimissä olevalla yhteistilillä.

7.5. Pantti- tai pidätysoikeus ja oikeus kuittaamiseen

Aktialla voi olla asiakkaan säilytettäviin rahoitusvälineisiin tai rahavaroihin nähden kuittaus-, pantti- tai pidätysoikeus, mikäli näin on asiakkaan kanssa sovittu tai vastaava oikeus perustuu lakiin tai muihin säädöksiin. Ulkomaisissa arvopapereissa vastaava oikeus voi olla myös Aktian käyttämällä alisäilyttäjällä. Yhteistilillä säilytettävät asiakkaan ulkomaiset arvopaperit voivat olla vakuus- tai kuittausoikeuden kohteena myös muiden kuin asiakkaan omien velvoitteiden perusteella.

Aktia raportoi asiakkaalle rahoitusvälineitä koskevista tapahtumista kulloinkin sovellettavan palvelusopimuksen mukaisesti. Säilytettävistä rahoitusvälineistä Aktia raportoi kolmen kuukauden välein, ellei asiakkaan kanssa ole sovittu kuukausittaisesta raportoinnista.

Tarkempia tietoja koti- ja ulkomaisten rahoitusvälineiden säilyttämisestä ja suojasta saa tutustumalla arvopaperipalvelusopimuksen ehtoihin ja sen liitteisiin.

8. Sijoittajien korvausrahasto ja talletussuojarahasto

8.1. Sijoittajien korvausrahasto

Sijoittajien korvausrahasto on perustettu turvaamaan sijoittajan saattavia, jos korvausrahastoon kuuluva sijoituspalveluyritys ei pysty maksamaan sijoittajan saamia sopimuksen mukaisesti. Aktia on sijoittajien korvausrahaston jäsen, mikä tarkoittaa, että suojan piiriin kuuluvat ei-ammattimaisen asiakkaan saamiset Aktialta ovat suojattuja Aktian maksukyvyttömyyden varalta. Sijoittajien korvausrahastosta suoritettava korvaus voi olla 9/10 sijoittajan saamisesta, kuitenkin enintään 20.000 euroa sijoittajaa kohden. Ammattimainen asiakas tai hyväksyttävä vastapuoli ei voi saada korvausta Sijoittajien korvausrahastosta.

Asiakas vastaa omien sijoituspäätöksensä seurauksista. Rahasto ei korvaa esimerkiksi osakekurssien laskusta johtuvia tappioita. Korvausrahasto korvaa vain ei-ammattimaisten sijoittajien saamia.

8.2. Talletussuojarahasto

Asiakkaan rahavarat säilytetään Aktiassa pankkitilillä luottolaitoslain mukaisesti. Aktia on talletussuojarahaston jäsen, mikä tarkoittaa, että asiakkaan suojan piirissä olevilla tileillä olevat rahavarat ovat suojattuja 100.000 euron määrään, vaikka Aktia tulisi maksukyvyttömäksi.

Asiakkaan saatavat ovat joko talletussuojan tai sijoittajien korvausrahastosuojan piirissä. Samoilla varoilla ei ole kaksinkertaista suojaa.

9. Toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat periaatteet

Aktia noudattaa sijoituspalveluja tarjotessaan toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevia toimintaperiaatteita, jotka on kuvattu Liitteessä 2.

10. Rahoitusvälineiden riskit ja ominaisuudet

Rahoitusvälineiden ominaisuuksia ja niihin liittyviä riskejä on kuvattu yleisellä tasolla Liitteessä 3.

Eturistiriitojen käsittely Aktia-konsernissa

Aktia-konsernissa on vahvistettu toimintaperiaatteet, joiden avulla tunnistamme, ennalta-ehkäisemme ja käsittelemme Aktian liiketoiminnassa mahdollisesti syntyviä eturistiriitatilanteita. Tarkoituksena on varmistaa, että asiakkaiden edut turvataan ja asiakkaat saavat mahdollisimman hyvää ja oikeudenmukaista palvelua, ottaen kuitenkin huomioon Aktian oikeutettu liiketoiminnallinen intressi.

Eturistiriitatilanne voi syntyä esimerkiksi silloin, kun Aktialla sijoitus- tai oheispalvelun tarjoajana tai tuotteen kehittäjänä tai vakuutusperusteisten sijoitustuotteiden tarjoajana, Aktian henkilökunnalla tai toisella asiakkaalla tai asiakasryhmällä on tarjottuun palveluun liittyvä, asiakkaan edusta poikkeava etu tai intressi taikka kun edellä mainitut tahot todennäköisesti saavat aiheetonta taloudellista etua tai välttävät taloudellisen tappion asiakkaan kustannuksella.

Eturistiriitatilanteiden tunnistaminen ja ilmoittaminen

Aktia finanssialan toimijana tarjoaa asiakkailleen erilaisia rahoitus-, sijoitus-, oheis-, vakuutus- ja muita taloudellisia palveluja. Sen lisäksi Aktia Rahastoyhtiö Oy harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa ja toimii vaihtoehtorahastojen hoitajana. Ottaen huomioon Aktian eri liiketoiminnat ja roolit, eri toimintojen samanaikainen harjoittaminen voi aiheuttaa eturistiriidan, johon liittyy yhden tai useamman asiakkaan etuihin kohdistuva merkittävä riski. Esimerkiksi Aktia sijoituspalvelun tarjoajana tarjoaa sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa, mutta laskee myös liikkeeseen rahoitusvälineitä, kuten rahasto-osuuksia ja osakkeita sekä luottolaitoksena myöntää asiakkailleen sijoituspalveluun liittyviä luottoja. Aktia sijoituspalvelun tarjoajana voi käydä omaan tai asiakkaidensa lukuun arvopaperikauppaa ja Aktia voi myös saada kannustimia kolmansilta osapuolilta tarjotessaan sijoituspalveluja asiakkailleen.

Eturistiriitojen tunnistaminen ja ilmoittaminen on kaikkien työntekijöiden ja johdon vastuulla.

Eturistiriitatilanteiden ennaltaehkäiseminen ja käsittely

Aktia soveltaa erilaisia eturistiriitojen ennaltaehkäisemiseen tähtääviä asianmukaisia menettelytapoja.

Aktiassa pyritään, erityisesti sijoitus- ja oheispalvelujen osalta, järjestämään toiminta organisaatorisesti ja hallinnollisesti niin, että perusteeton tiedonkulku henkilöiden ja toimintojen välillä estyy. Tämä tapahtuu esimerkiksi erillisten tietojärjestelmien ja käyttöoikeuksien avulla sekä toimintojen erottamisella toisistaan. Mahdollisten eturistiriitatilanteiden syntyä ehkäistään ja eturistiriitatilanteita käsitellään myös muun muassa sisäisillä säännöillä ja koulutuksilla. Relevantteja henkilöitä koskee muun muassa näiden omaa ja lähipiiriin kaupankäyntiä sääntelevä henkilökohtaisia liiketoimia koskeva ohjeistus. Lisäksi henkilökuntaa koskevat lahjojen ja etujen vastaanottamisesta ja tarjoamisesta sekä tapahtumiin osallistumisesta annettu ohjeistus ja ulkopuolisista sivutoimista ja luottamustehtävistä annettu ohjeistus. Aktian palkitsemisjärjestelmät eivät myöskään saa kannustaa johtoa tai henkilökuntaa toimimaan asiakkaan etujen vastaisesti.

Toimenpiteet vaihtelevat liiketoiminnan ja palvelun mukaan.

Nämä eturistiriitojen hallintaa koskevat menettelytavat arvioidaan säännöllisesti.

Jos yllä mainitut menettelytavat eivät ole riittäviä varmistamaan kohtuullisen luotettavasti, että asiakkaan etuihin kohdistuvilta riskeiltä vältytään, asiakasta on informoitava tästä ja annettava tarkka kuvaus sijoitus- tai oheispalvelujen tarjoamisen aiheuttamista eturistiriidoista sekä riittävän yksityiskohtaisesti tiedot niiden yleisestä luonteesta ja lähteistä sekä asiakkaaseen kohdistuvista riskeistä ja riskien lieventämiseksi toteutetuista toimituksista, jotta asiakas voi tehdä tietoon perustuvan päätöksen sijoitus- tai oheispalvelusta. Tällöin on myös mahdollista, että kyseistä liiketoimea ei eturistiriitatilanteen välttämiseksi toteuteta.

Jos rahastotoiminnan harjoittamiseen liittyvät menettelytavat eivät ole riittävät varmistamaan, että rahaston tai sen osuudenomistajan etuihin kohdistuvilta riskeiltä vältytään, on asiasta ilmoitettava viipymättä sille taholle, jonka etuihin riski kohdistuu, sekä esitettävä päätöksen perusteet.

Lisätietoja eturistiriitatilanteiden käsittelyä koskevasta ohjeistuksesta annetaan pyydettyäessä.

Toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat periaatteet

1. Johdanto

Asiakkaiden toimeksiantoja välittäessään ja toteuttaessaan Aktian on toteutettava kaikki kohtuullisiksi katsomansa toimenpiteet, jotta asiakkaalle saavutetaan olosuhteisiin nähden paras mahdollinen lopputulos (best execution). Asiakkaalle saavutettavaa lopputulosta arvioidaan lähtökohtaisesti kokonaistaloudellisesti, johon vaikuttavat asiakkaan rahoitusvälineelle saaman hinnan lisäksi toimeksiantoon liittyvät suorat ja välilliset asiakkaalle aiheutuvat kustannukset. Tässä määräyksessä kerrotaan ne toimintaperiaatteet, joita Aktia noudattaa saavuttaakseen asiakkaidensa kannalta parhaan mahdollisen lopputuloksen, kun se välittää tai toteuttaa rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja asiakkaidensa puolesta.

Asiakkaan antamat toimeksiantoja koskevat erityiset ohjeet ovat ensisijaisia suhteessa tässä kuvattuihin toimintaperiaatteisiin. Asiakkaan antamat erityiset ohjeet saattavat estää Aktiaa noudattamasta toimintaperiaatteita osittain tai kokonaan.

2. Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden soveltaminen

Nämä toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet perustuvat sijoituspalvelulainsäädäntöön. Aktia toimii näiden toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden mukaisesti käsitellessään asiakkailta saatuja toimeksiantoja.

Periaatteita sovelletaan:

- Omaisuudenhoito- ja arvopaperinvälitysasiakkaisiin
- Aktian itse toteuttamien toimeksiantojen ja Aktian muille arvopaperinvälittäjille toteutettavaksi välittämien toimeksiantojen käsittelyyn ja toteutukseen
- Ei-ammattimaisiin ja ammattimaisten asiakkaisiin

Asiakas saa tiedoksi toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet ja hyväksyy ne osana sijoituspalveluja koskevaa sopimusta. Asiakas hyväksyy toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet myös aina jättäessään toimeksiannon. Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteita sovelletaan kaikkiin rahoitusvälineisiin, joista tehtyjä toimeksiantoja Aktia itse toteuttaa tai välittää toiselle arvopaperinvälittäjälle toteutettavaksi, jäljempänä esitetyt rahoitusvälinekohtaiset eroavaisuudet huomioiden.

Aktian välittäessä toimeksiannon toiselle arvopaperinvälittäjälle toteutettavaksi sovelletaan toimeksiannon toteuttamiseen myös tämän toi-

sen arvopaperinvälittäjän toimeksiantojen toteuttamisperiaatteita.

Toimintaperiaatteita ei sovelleta, jos asiakas on luokiteltu hyväksytyksi vastapuoleksi tai on ammattimainen asiakas ja arvopaperikaupan vastapuolena on Aktia, koska Aktia tekee tällöin tarjouksen omaan lukuunsa eikä toteuta toimeksiantoa asiakkaan puolesta. Toimintaperiaatteita ei myöskään sovelleta sijoitusrahasto-osuuksien merkintään ja lunastamiseen Aktia Rahastoyhtiö Oy:n toimesta, rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun ja takaisinostoon eikä rahoitusvälineiden omistajille osoitettuihin hankintatarjouksiin.

Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden soveltaminen ei takaa sitä, että kokonaistaloudellisesti paras lopputulos toteutuu täysimääräisesti jokaisessa yksittäisessä toimeksiannossa.

3. Kokonaisarviointi ja eri tekijöiden soveltamisjärjestys

Asiakkaan kannalta parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi Aktia arvioi seuraavia tekijöitä toimeksiantoja toteuttaessaan ja välittäessään:

- todennäköinen toteutushinta ja toimeksiannon kustannukset (kokonaisvastike);
- toimeksiannon toteutumisen ja selvityksen todennäköisyys ja nopeus; sekä
- mahdolliset muut sellaiset seikat, jotka Aktia katsoo toimeksiannon toteuttamisen tai välittämisen kannalta olennaisiksi.

Edellä mainittujen asioiden merkitys vaihtelee

- sen mukaan, onko kyseessä ei-ammattimainen vai ammattimainen asiakas;
- kulloinkin vallitsevien markkinaolosuhteiden mukaan;
- toimeksiannon koon, tyyppin, luonteen ja laajuuden mukaan;
- toimeksiannon kohteena olevan rahoitusvälineen mukaan;
- mahdollisten kauppapaikkojen ominaispiirteiden mukaan; sekä
- toimeksiannon toteuttavan välittäjän omien toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden mukaan.

Paras mahdollinen tulos toimeksiannon toteuttamisessa arvioidaan lähtökohtaisesti asiakkaan kokonaisvastikkeen perusteella. Muu kuin

kokonaisvastike voi muodostua merkittävimäksi tekijäksi esimerkiksi silloin, kun toimeksianto on poikkeuksellisen suuri, toimeksiannon kohteena on epälikvidi rahoitusväline, asiakas on asettanut toimeksiannolle erityisiä ehtoja tai muusta erityisestä syystä.

Kokonaisvastike muodostuu rahoitusvälineen hinnasta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista, ottaen huomioon kaikki asiakkaalle aiheutuvat kulut, Aktian veloittamien kulujen lisäksi toteuttamispaikan maksut, selvitys- ja toimituskustannukset ja muut kolmansille osapuolille suoritettavat maksut. Aktian veloittamat kulut eivät saa johtaa siihen, että toimeksiantoja ohjataan toteutettavaksi tietyille välittäjille tai toteuttamispaikoille. Kokonaisvastikkeessa ei huomioida veroja ja veronluontoisia maksuja, elleivät ne aiheudu välittömästi toimeksiannon toteuttamistavan perusteella.

Parasta mahdollista tulosta eli parasta kokonaisvastiketta ei kuitenkaan voida aina saavuttaa, koska toimeksiantojen huolellinen toteuttaminen edellyttää, että Aktia arvioi myös muita edellä listattuja tekijöitä. Esimerkiksi rahoitusvälineen, toimeksiannon tai toteuttamispaikan ominaispiirteet tai poikkeuksellinen markkinatilanne saattavat edellyttää, että jokin muu edellä mainituista tekijöistä on kyseisessä tapauksessa keskeisempi kuin paras kokonaisvastike. Nopeasti vähentyvän likviditeetin tilanteessa saattaa esimerkiksi olla tärkeintä saada toimeksianto toteutettua nopeasti kuin saada sille kaikkein paras toteutushinta. Jos rahoitusvälineen kaupankäynnille on vain yksi vastapuoli (kuten useimmissa rahastosijoituksissa), kyseinen vastapuoli määrittää saatavilla olevan toteutushinnan.

Kokonaisarvioinnin perusteena olevien seikkojen tärkeysjärjestys voi kuitenkin vaihdella asiakkaan, toimeksiannon, rahoitusvälineen tai toteuttamispaikan ominaispiirteiden johtuen. Aktia arvioi itsenäisesti eri tekijöiden tärkeysjärjestyksen, ellei asiakkaan ohjeista muuta johdu.

Kauppapaikkojen tai markkinan häiriötilanteissa saatetaan poiketa toimeksiantojen toteuttamisperiaatteista, mikäli Aktia katsoo sen tarpeelliseksi ja asiakkaan edun mukaiseksi.

4. Kaupankäynti kauppapaikalla

Tässä kohdassa mainitut toteutus- ja välitystavat koskevat niitä rahoitusvälineitä, joilla käydään yleensä kauppaa säännellyllä markkinalla, säänneltyjä markkinoita vastaavilla kauppapaikoilla ETA-alueen ulkopuolella, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä (MTF), organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä (OTF) tai muulla järjestäytyneellä kaupankäyntipaikalla. Tällaisia rahoitusvälineitä ovat esimerkiksi osakkeet, joukkovelkakirjalainat ja talletustodistukset, optio-oikeudet ja warrantit sekä ETF-rahastojen osuudet.

Aktia ei itse toimi pörssivälittäjänä eikä toteuta itse asiakkaiden toimeksiantoja säännellyllä markkinalla.

Aktia välittää asiakkaiden toimeksiantoja ensisijaisesti valitsemilleen arvopaperinvälittäjille, jotka toteuttavat ne valitsemallaan tavalla. Aktia valitsee toteutettavaksi välittämiensä toimeksiantojen toteuttajiksi sellaisia toimijoita, joiden se arvioi kykenevän toteuttamaan toimeksiannot toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden mukaisesti.

Vähittäispankin asiakkaiden antamat kotimaisia pörssiosakkeita koskevat toimeksiannot välitetään kuitenkin aina Danske Bank A/S, Suomen sivukonttorille, joka toteuttaa ne valitsemallaan tavalla.

Aktia voi välittää toimeksiantoja myös muille kuin edellä mainituille kaupankäyntipaikoille, mikäli asiakkaan antama toimeksianto koskee rahoitusvälineitä, jolla ei käydä kauppaa mainituilla kaupankäyntipaikoilla tai Aktia muuten arvioi sen olevan asiakkaan edun mukaista. Tällöin Aktia välittää toimeksiannon edelleen valitsemilleen vastapuolille ja kaupankäyntipaikoille toteutettavaksi. Mikäli rahoitusvälineellä käydään kauppaa kauppapaikalla, voidaan toimeksianto välittää toteutettavaksi kauppapaikan ulkopuolella vain asiakkaan suostumuksella.

Aktian välittää asiakkaan toimeksiannon ilman aiheetonta viivytystä valitsemalleen välittäjälle, joilla se on arvioinut saavuttavansa kokonaistaloudellisesti olosuhteisiin nähden parhaan lopputuloksen. Aktia voi kuitenkin lykätä toimeksiannon toteuttamista tai toteuttaa toimeksiannon erissä, jos asiakkaan etu sitä edellyttää.

Aktia toteuttaa tai välittää asiakkaiden toimeksiannot toteutettavaksi saapumisjärjestyksessä ottaen huomioon toimeksiannon koon, asiakkaan määräämät hintarajat tai muut toimeksiannon ehdot sekä sen, miten toimeksianto on annettu, ellei asiakkaan kanssa ole nimenomaisesti sovittu toimeksiannon hoitamisesta Aktian parhaaksi katsomana tai muuna ajankohtana.

Asiakkaan antama rajahintatoimeksianto voidaan jättää julkistamatta vain asiakkaan suostumuksella.

Toimeksiannot voidaan toteuttaa vain, jos ne vastaavat vastakkaisia osto- tai myyntitarjouksia. Vaikka koko toimeksiantoa vastaava vastakkaisista tarjousta ei löytyisikään, toimeksianto on usein mahdollista toteuttaa osittain.

Aktian veloittaa asiakkaalta arvopaperikauppojen välityksestä tai toteuttamisesta sovitun palkkion ja ulkoiset kustannukset, kuten esim. pörssimaksut ja verot. Aktia seuraa ja arvioi etukäteen vahvistettujen laatukriteerien perusteella säännöllisesti käyttämiään välittäjiä.

Mikäli Aktia poikkeuksellisesti toteuttaa toimeksiannon itse, Aktia noudattaa kauppapaikan valinnassa seuraavia periaatteita:

- Aktia valitsee ne kauppapaikat, joissa parhaan toteutuksen saavuttaminen on säännöllisesti päivitettävän arvion mukaan todennäköisintä.
- Asiakkaan toimeksianto toteutetaan aina toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden mukaisesti.
- Kauppapaikkoja valitessaan Aktia kiinnittää huomiota kauppojen toteuttamisen lisäksi myös hintatietojen hankkimiseen.
- Aktia käyttää saamiaan tietoja myös käydessään kauppaa suoraan asiakkaidensa kanssa.
- Aktian kauppapaikan valinta perustuu likviditeettiin ja tehokkaaseen hinnoitteluun sekä kuluihin ja toimeksiannon toteutumisen todennäköisyyteen.
- Mikäli toimeksiannon kohteena olevalla rahoitusvälineellä käydään kauppaa useammalla kuin yhdellä kauppapaikalla, Aktia valitsee toimeksiantojen toteuttamisperiaatteita noudattaen ne kauppapaikat, joissa parhaan toteutuksen saavuttaminen on todennäköisintä.

5. Kaupankäynti kauppapaikkojen ulkopuolella

Aktia voi toteuttaa tai välittää toimeksiantoja myös rahoitusvälineillä, joilla yleensä käydään kauppaa suoraan vastapuolen kanssa eli OTC:nä ("over-the-counter"). Tällaisia rahoitusvälineitä ovat esimerkiksi:

- strukturoidut sijoitukset
- joukkovelkakirjat, sijoitustodistukset ja muut rahamarkkinainstrumentit
- osakkeet, joilla ei käydä kauppaa kaupankäyntipaikoilla
- OTC-johdannaiset ja muut Aktian tai muiden palveluntarjoajien luomat rahoitusvälineet

On myös mahdollista, että näillä rahoitusvälineillä käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä (MTF) tai organisoiduissa kaupankäyntijärjestelmissä (OTF). Parhaan kokonaisvastikkeen saavuttamiseksi Aktia tai sen käyttämä välittäjä arvioi näiden mahdollisten kaupankäyntipaikkojen ja OTC-toteutuksen välillä, minne kauppa välitetään tai missä se toteutetaan.

Jos rahoitusväline ei ole kaupankäynnin kohteena kauppapaikalla tai

sillä ei säännöllisesti käydä kauppaa kauppapaikalla, hinnoittelu perustuu käytettävissä oleviin ja kyseiseen rahoitusvälineeseen soveltuviin referenssi- tai viitehintoihin ja/tai voi perustua taloudelliseen mallinnukseen rahoitusvälineen hinnasta. Aktia antaa asiakkaalle harkintansa mukaan joko viitteellisen tai sitovan hintanoteerauksen. Hinnoittelussa otetaan huomioon lisäksi muun muassa oman pääoman kustannukset, mahdollinen vastapuoliriski ja Aktian marginaali.

Aktian toteuttaessa toimeksiantoja, joiden kohteena ovat rahoitusvälineet eivät ole kaupankäynnin kohteena kauppapaikalla taikka luovutettavissa liikkeeseenlaskun, lunastuksen ja takaisinoston kautta, Aktia toimii yleensä itse toimeksiannon toteutuksen vastapuolena.

Aktia voi myös toteuttaa toimeksiannon suoraan toisen asiakkaan toimeksianto vastaan. Hinta määräytyy tällöin tasolle, jolla ostajan ja myyjän antamat tarjoukset kohtaavat. Tällöin viitteitä markkinatilannetta heijastavasta hinnasta haetaan edellä kuvatulla tavalla.

Aktian toteuttaessa toimeksiantoja kauppapaikan ulkopuolella, ei kauppooja selvitetä keskusvastapuolen kautta, jolloin toimeksiannon liittyvä riski vastapuolen kykyyn selviytyä velvoitteistaan.

6. Rahasto-osuudet

Aktia toteuttaa asiakkaaltaan saamansa rahasto-osuuksia koskevan toimeksiannon antamalla sen viipymättä joko suoraan tai toimeksiannon välitystä tarjoavan palveluntarjoajan kautta rahaston mahdolliselle Transfer Agentille tai rahastoyhtiölle, yhteissijoitusyriykselle tai vaihtoehtorahastojen hoitajalle, joka hallinnoi kyseistä rahastoa. Aktia välittää asiakkaaltaan saamansa Aktia Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen ja vaihtoehtorahastojen rahasto-osuuksia koskevan toimeksiannon viipymättä suoraan Aktia Rahastoyhtiölle.

Jos rahasto-osuudella käydään kauppaa kauppapaikalla, Aktia noudattaa kohdan 4. mukaisia toteuttamisperiaatteita.

7. Toimeksiantojen yhdistäminen sekä poikkeukselliset tilanteet

Toteuttaessaan tai välittäessään toimeksiantoja Aktia voi:

- ohjata toimeksiannon viipymättä kokonaan tai osissa käyttämälleen yhdelle tai useammalle välittäjälle;
- yhdistää toimeksiannon muihin toimeksintoihin tai jakaa sen osiin;
- toteuttaa toimeksiannon muulla tavalla, joka Aktian arvion mukaan tuottaa todennäköisesti asiakkaalle kokonaistaloudellisesti parhaan mahdollisen tuloksen, tai;
- toteuttaa toimeksiannon asiakkaan suostumuksella osittain tai kokonaan joko asettumalla itse asiakkaan vastapuoleksi tai suoraan toisen asiakkaan toimeksianto vastaan.

Aktia voi yhdistää toimeksiantoja ja toteuttaa tai välittää toimeksiannon eteenpäin toteutettavaksi yhdessä tai useammassa erässä, jos useita toimeksiantoja on kysyntäolosuhteiden vuoksi mahdollista toteuttaa Aktian yleisesti suotuisana pitämään keskimääräiseen hintaan. Yhdistäminen saattaa olla tässä tapauksessa yksittäisen toimeksiannon kannalta myös epäedullista ja tällaisen toimeksiannon antaneille asiakkaalle ilmoitetaan yhdistämisen vaikutuksesta. Toteutuneet yhdistetyt toimeksiannot kohdennetaan asiakkaalle toteutuneen kaupan laskennallisella keskihinnalla. Jos yhdistetyt toimeksiannot voidaan toteuttaa vain osittain, Aktia kohdentaa toteutuneen

osuuden osallistujille heidän toimeksiantojensa suhteellisen osuuden mukaan. Aktialle itselleen toteutunutta osuutta voidaan kohdentaa vain sillä edellytyksellä, että kaikkien yhdistettyyn toimeksiantoon osallistuneiden asiakkaiden toimeksiannot on ensin toteutettu kokonaisuudessaan.

Aktialla on oikeus tilapäisesti poiketa näistä toimintaperiaatteista kauppapaikkojen, markkinoiden tai järjestelmien toimintahäiriöiden tai poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden vuoksi. Häiriötilanteissa Aktia voi myös toteuttaa tai välittää toimeksiantoja toteutettavaksi muulla tavoin kuin toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden mukaisesti, mikäli Aktia katsoo sen asiakkaiden edun mukaiseksi. Aktia pyrkii tällaisissa tapauksissa kaikin kohtuullisin keinoin toteuttamaan asiakkaan toimeksiannon asiakkaan edun mukaisesti siten, että se tuottaa asiakkaalle kokonaistaloudellisesti parhaan mahdollisen tuloksen.

Mikäli toimeksiantoja ei voida toteuttaa tai välittää näiden toimintaperiaatteiden mukaisesti tai mikäli toimeksiannon yhdistäminen saattaa olla yksittäisen toimeksiannon kannalta epäedullista, tulee siitä ilmoittaa toimeksiannon antaneelle asiakkaalle.

8. Seuranta ja sisäiset ohjeet

Aktian kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden tulee olla saatavilla Aktian verkkosivuilla. Ne ovat osa Aktian sijoittajatiedotetta, jossa annetaan sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamiseen liittyvää etukäteistietoa asiakkaalle.

Aktia arvioi säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa, toimeksiantojen toteuttamista koskevien toimintaperiaatteittensa ja toimeksiantojen toteuttamisjärjestelyidensä sisältöä, tehokkuutta ja asianmukaisuutta. Arviointi tehdään myös silloin, kun Aktian toiminnassa tapahtuu sellaisia olennaisia muutoksia, joilla voi olla vaikutusta toimeksiantojen toteuttamiseen. Varainhoidon liiketoiminta-alueesta vastaava johtoryhmän jäsen vastaa arvion suorittamisesta. Mahdolliset arvioinnin perusteella tehtävät muutokset asiakkaalle julkistettaviin tietoihin päivitetään tämän jälkeen viivytyksettä Aktian yllämainitulle verkkosivulle ja sijoittajatiedotteeseen sekä annetaan asiakkaalle tiedoksi.

Aktia seuraa ja arvioi säännöllisesti käyttämiään välittäjiä, kauppapaikkoja ja liikekumppaneita. Lista merkittävistä vastapuolista on saatavilla Aktian verkkosivuilla. Varainhoidon liiketoiminta-alueesta vastaava johtoryhmän jäsen vastaa arvioinnin suorittamisesta. Lisäksi Aktia antaa asiakkaan kohtuullisen pyynnön perusteella tietoja käyttämistään välittäjistä, kauppapaikoista ja liikekumppaneista.

Aktia laatii ja julkaisee verkkosivuillaan Euroopan komission delegoidun asetuksen 2017/576 mukaisen raportin tärkeimmistä käyttämistään toimeksiantojen toteuttamispaikoista ja toteutusten laadusta.

Rahoitusvälineiden riskit ja ominaisuudet

Rahoitusvälineiden riskit

Riskeistä yleisesti

Sijoitustoimintaan liittyy aina taloudellinen riski. Riski tarkoittaa mahdollisuutta kärsiä sijoitukseen liittyviä tappioita. Historiallinen kehitys ei ole tae tulevasta kehityksestä. Rahoitusvälineen arvo voi nousta tai laskea, ja asiakas voi menettää sijoittamansa varat kokonaan tai osittain. Myös odotettu tuotto voi jäädä saamatta. Asiakas vastaa itse sijoitustensa riskistä ja sijoitustoimintansa tuloksesta. Asiakas vastaa sijoituksiin liittyvistä riskeistä myös silloin, kun asiakas on sijoituksensa yhteydessä saanut Aktialta yksilöllistä neuvontaa tai Aktia on muuten arvioinut sijoituksen asianmukaisuutta asiakkaan kannalta. Asiakkaan tulee aina ennen sijoituspäätöksen tekemistä tutustua riittävästi rahoitusvälineetä koskevaan esitteeseen, ehtoihin ja muuhun tuotet- ta koskevaan aineistoon, sijoitukseen liittyviin riskeihin, verotukseen ja muihin taloudellisiin seuraamuksiin. Asiakkaan on myös aktiivisesti seurattava sijoituksiensa arvon kehittymistä ja itse ryhdyttävä mahdollisiin tarvittaessa nopeisiin toimenpiteisiin riskien minimoimiseksi.

Tämän liitteen riskien kuvaus ei ole tyhjentävä eikä se välttämättä sisällä kaikkia mahdollisia riskejä.

Erilaisia riskikäsitteitä

Sijoituspäätöksen yhteydessä sekä myös omistusajan kuluessa tehtävään riskinarviointiin liittyy joukko erilaisia riskikäsitteitä ja muita tekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon ja joiden merkitystä tulee arvioida sijoitustoiminnassa. Alla on muutaman tavallisimman riskikäsitteen lyhyt kuvaus:

Force Majeure -riski – Force Majeure -riskeillä tarkoitetaan sopimuksista riippumattomia tapahtumia, jotka ennalta arvaamatta aiheuttavat ylivoimaisia seurauksia toiminnan jatkuvuuteen. Force Majeure -riskejä voivat olla esimerkiksi vakavat luonnonkatastrofit, kapinat, lakot ja sotatilat. Force Majeure -riskien toteutuminen saattaa vaikuttaa merkittävästi esimerkiksi rahaston sijoituskohteiden arvoon tai rahaston mahdollisuuksiin käydä arvopaperikauppaa. Force Majeure -riskien toteutuminen saattaa siten vaikuttaa myös rahastolunastusten toteutusaikatauluun.

Kestävyyriski – Kestävyyriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaa olla rahaston sijoituskohteiden arvoon tosiasiallinen tai mahdollinen kielteinen vaikutus. Kestävyyriskit voivat toteutua lyhyellä, keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä, ja ne voivat lisätä tuoton vaihteluun liittyviä riskejä lyhyellä aikavälillä sekä heikentää

tuottoa pitkällä aikavälillä.

Korkoriski – riski siitä, että rahoitusväline johon sijoitus on tehty menettää arvoaan jos markkina-korko muuttuu.

Kurssiriski – riski siitä, että rahoitusvälineen kurssi/hinta laskee.

Liikkeeseenlaskijariski – riski siitä, että liikkeeseenlaskija ajautuu maksukyvyttömäksi eikä pysty maksamaan sijoitettua pääomaa ja mahdollista tuottoa tuotteen eräpäivänä sijoittajalle. Tällöin sijoittaja voi menettää sijoittamansa pääoman sekä mahdollisen tuoton osittain tai kokonaan.

Likviditeettiriski – riski siitä, että rahoitusvälineetä ei voida myydä tai ostaa tietyssä ajankohtana, koska sen vaihtuvuus on alhainen tai että rahoitusvälineestä saatava hinta voi olla alempi kuin mitä siitä on maksettu. Tämä voi johtua rahoitusvälineen kysynnästä ja tarjonnasta, mahdollisesti markkinahäiriöistä tai yhdyskuntarakenteen häiriöistä (kuten esim. sähkönjakelun tai tietoliikenteen häiriöt). Joissakin tilanteissa voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä tai ostaa sijoituksia eikä mahdollisia tappioita voida välttämättä rajoittaa.

Luottoriski – riski siitä, että esim. liikkeeseenlaskijan, takaajan tai vastapuolen maksukyky osoittautuu riittämättömäksi eikä tämä pysty vastaamaan sitoumuksistaan.

Markkinariski – riski siitä, että markkinahintojen vaihtelu johtaa tappioon. Korko-, hyödykekurssi-, osakekurssi- ja valuuttakurssiriski ovat markkinariskejä.

Oikeudellinen riski – riski siitä, että sovellettavat lait tai muut säännökset ovat epäselvät tai että ne muuttuvat, tai että sijoituskohdetta koskevan kansainvälisen yhteistyön puitteet muuttuvat, esim. EU tai euroalue hajoaa. Oikeudellinen riski ei ole ennakoitavissa ja se johtuu useista poliittisista, taloudellisista ja muista tekijöistä. Oikeudellinen riski on suurempi kehittyvillä markkinoilla, koska niillä on vähemmän hallinnollista valvontaa ja sääntelyä, yhteiskunnan rakenteet ovat kehittymättömiä ja hallinto voi olla epäluotettavaa.

Omistajan- ja sijoittajanvastuuseen liittyvä riski – EU-alueen rahoitusalan yhtiöihin kuten pankkeihin sijoittamiseen liittyvä riski siitä, että sijoituskohteen liikkeeseenlaskija asetetaan erityiseen kriisihallintoon sen jouduttua vakavaraisuuskriisiin. Tällöin liikkeeseenlaskijan osakkeet ja muut oman pääoman instrumentit menettävät arvonsa ja joukkovelkakirjalainoja muutetaan omaksi pääomaksi, jotta liikkeeseenlaskijan oman pääoman aste saadaan nostettua takaisin sääntelyn vaatimalle tasolle. Velkojen nimellisarvoa voidaan myös alentaa,

takaisinmaksuaikaa pidentää ja koronmaksua lykätä. Välillisesti riski omistajan- ja sijoittajanvastuun toteutumisesta sisältyy myös esimerkiksi rahastoihin, jos ne sijoittavat omistajan- ja sijoittajanvastuun piirissä oleviin rahoitusvälineisiin.

Operatiivinen riski – Operatiivisella riskillä tarkoitetaan sellaista rahaston arvonkehitykseen liittyvää riskiä, joka aiheutuu rahaston sijoituskohteiden ulkoisista tekijöistä, kuten tietojärjestelmien, henkilöstön tai toimintatapojen puutteellisesta toiminnasta.

Poliittinen riski – Rahaston sijoituskohteena oleviin markkinoihin voi sisältyä poliittista riskiä, joka saattaa realisoitua rahaston arvoon vaikuttavana markkinariskinä. Tällaisia poliittisia riskejä ovat esimerkiksi sodat sekä yllättävät muutokset talouspolitiikassa tai poliittisessa ympäristössä, jotka vaikuttavat sijoituskohteena olevien arvopapereiden hintoihin. Poliittinen riski saattaa toteutua myös operatiivisena riskinä, kuten sanktioina, veroseuraamuksina, valuuttasäännöstelyinä ja varojen kotiuttamisen vaikeuttamisena ulkomailta. Poliittinen riski saattaa vaikuttaa rahaston sijoituskohteiden arvoon tai rahastolunastusten toteutusaikatauluun.

Sijoitusstrategioihin liittyvät riskit – riski siitä, että sijoitustoiminnan toteuttamiseksi valittu strategia ei toimikaan odotetusti. Sijoitusstrategia liittyy siihen, millaista tuottoa ja riskitasoa sijoittaja tavoittelee ja minkälaisiin rahoitusvälineisiin sijoittaja siten sijoittaa (esimerkiksi varainhoitosalkun- tai rahaston allokaatiostrategia), tai miten sijoittaja hajauttaa sijoituksensa ajallisesti. Ajoitukseen liittyvää riskiä voi pienentää jakamalla sijoituksen useaan erään, jotka toteutetaan pidemmän ajan kuluessa. Kerralla tehty iso sijoitus altistaa suuremmalle riskille siitä, että sijoituksen ajoitus voi olla huono.

Säilytys- ja selvitysrisiki – Säilytysriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että säilytysjärjestelmän häiriö tai säilyttäjän maksukyvyttömyys johtaa tappioon. Selvitysriskillä tarkoitetaan riskiä menetyksestä joka johtuu siitä, että arvopaperikaupan vastapuoli selvitystilanteessa ei toimi ennalta sovittujen ehtojen mukaisesti siitä huolimatta, että toinen sopijapuoli on toiminut sopimuksen mukaisesti.

Valuuttakurssirisiki – riski siitä, että ulkomaisen valuutan kurssi, johon omistus on sidottu (esimerkiksi sijoitettaessa dollareissa noteerattuihin arvopapereihin), heikkenee. Myös euro-määräisiin rahasto-sijoituksiin saattaa liittyä valuuttakurssirisiki rahaston sijoituskohteiden kautta.

Verorisiki – riski siitä, että verotusta koskevat säädökset tai oikeuskäytäntö muuttuvat tai ovat tulkinnanvaraisia ja että tästä aiheutuu sijoittajalle ennalta arvaamattomia seurauksia.

Vipuvaikutusrisiki – johdannaisopimuksen rakenne, joka aiheuttaa riskin siitä, että johdannais-sopimuksen kohde-etuuden hintakehitys vaikuttaa suuresti johdannaisopimuksen kurssiin tai hintaan. Vipuvaikutusrisiki syntyy myös, jos sijoittaja harjoittaa sijoitustoimintaa lainarahalla, jolloin hän voi menettää enemmän kuin sijoittamansa varat.

Volatiliteettirisiki – arvon nopea vaihtelu, riski siitä, että rahoitusvälineen kurssissa/hinnassa tapahtuu suuria heilahduksia, jotka vaikuttavat sijoitukseen negatiivisesti.

Kaikki yllämainitut riskit voivat lähtökohtaisesti toteutua kaikkiin tämän liitteen mukaisiin instrumentteihin sijoitettaessa soveltuvin osin.

Pääomarahastojen riskit

Kaikkeen sijoittamiseen liittyy riskejä ja pääomarahastojen kohdalla nämä riskit ovat usein keskimääräistä korkeampia. Alla on luettelua olennaisimpia pääomarahastoihin liittyviä riskejä. Lista ei ole kattava. Minkä tahansa riskin toteutuminen kokonaan tai osittain voi johtaa siihen, että sijoittaja voi menettää pääoman kokonaan tai osittain.

Dokumentaatorisiki – Pääomarahastot ja niiden harjoittama sijoitustoiminta perustuu merkittävältä osin kahden- tai monenkeskisiin sopimuksiin, jotka neuvotellaan rahasto- ja sijoituskohdekohtaisesti.

Dokumentaatioissa esiintyvät virheet tai tulkinnanvaraisuudet voivat johtaa sopimusriitoihin ja/tai sopimustulkintoihin, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti rahaston saamaan tuottoon ja rahaston arvoon ja siten sijoittajille palautettavaan varojen määrään ja/tai niille maksettavaan tuottoon.

Henkilörisiki – Pääomarahastosijoittamisessa Rahaston sijoitustoimintaa hoitavien avainhenkilöiden merkitys on korostunut ja avainhenkilöt vaikuttavat siihen, miten rahasto saa hankkeitaan toteutettua ja hallinnoitua tai myöhemmin irtauduttua niistä. Pääomarahastojen toiminta on riippuvainen avainhenkilöistä, joiden menettäminen tai puuttuminen voi vaikuttaa sijoitustoiminnan hoitamiseen ja välillisesti sijoittajille palautettavien varojen määrään ja/tai tuottoon.

Keskittymärisiki – Keskittymärisiki merkitsee riskin lisääntymistä vähäisen hajautuksen vaikutuksesta. Rahasto voi kohdistaa sijoituksen suuressa määrin tiettyyn sektoriin, alueeseen tai sijoitusluokkaan, jolloin rahaston sijoituksiin voi kohdistua merkittävää keskittymärisikiä. Keskittymärisiki altistaa rahaston mahdollisesti voimakkaalle sijoitusten arvovaihteluille.

Korkorisiki – Korkotason nousu esimerkiksi taloudellisen tilanteen parantuessa ja/tai inflaation nousun myötä voi vaikuttaa haitallisesti rahaston sijoituskohteiden arvoon. Korkotason nousu saattaa vaikuttaa haitallisesti myös rahaston mahdollisuuteen irtautua sijoituskohteistaan ja muuten vaikuttaa haitallisesti rahaston tai sijoituskohteiden tekemiin sijoituksiin, sillä korkotason nousu voi rajoittaa potentiaalisten ostajien mahdollisuutta rahoittaa sijoituskohteiden hankintoja sekä täten alentaa niiden arvostusta.

Likviditeettirisiki – Pääomarahastoihin sijoitettaessa sijoitusaika on usein hyvin pitkä, jopa noin 10–12 vuotta, eikä pääomarahaston osuuksista pysty helposti luopumaan kesken rahaston toimikauden. Pääomarahasto-osuuksien jälkimarkkinoita ei voi taata ja jälkimarkkinoilla myymiseen liittyy riski siitä, että rahasto-osuudet joudutaan myymään hinnalla, joka ei vastaa rahasto-osuuksien NAV-hintaa.

Pitkästä sijoitusajasta johtuen sijoitus saattaa muuttua epäedulliseksi sijoitusaikana esimerkiksi rahaston sijoituskohteina olevien yhtiöiden toimialan murroksen, sääntelyn tai yhteiskunnallisen muutoksen seurauksena. Rahaston mahdolliset vaikeudet irtautua sijoituskohteistaan voivat vaikuttaa haitallisesti rahaston saamaan tuottoon ja rahaston arvoon ja siten sijoittajille palautettavaan varojen määrään ja/tai niille maksettavaan tuottoon ja/tai ne voivat pidentää rahaston sijoitusaikaa ennakkoidusta.

Riski rahaston arvonkehityksestä – Pääomarahastojen suurin riski on sen sijoitustoiminnan menestykseen liittyvä. Mikäli Rahasto ei onnistu sijoitustoiminnassaan, heijastuu se negatiivisesti Rahaston sijoituskohteiden ja edelleen Rahaston arvonkehitykseen. Rahaston arvonkehitykseen vaikuttavat erityisesti sen sijoitusstrategian mukaisten sijoituskohteiden liikevaihdon, kannattavuuden ja arvioitujen myyntihintojen kehittyminen. Lisäksi yleinen talouden ja sijoitusstrategiaan liittyvän toimialan kehitys vaikuttaa Rahaston arvonkehitykseen.

Valuuttarisiki – Rahaston sijoitettaessa muihin kuin euromääräisiin sijoituskohteisiin, niin sijoitustoiminnassa käytettävän valuutan heikkeneminen suhteessa euroon voi vaikuttaa haitallisesti rahaston saamaan tuottoon ja rahaston arvoon ja siten sijoittajille palautettavaan varojen määrään ja/tai niille maksettavaan tuottoon.

Valuuttakurssien muutokset voivat myös muuttaa markkinoiden kilpailutilannetta, jolla saattaa olla vaikutusta rahaston tuottoihin. Esimerkiksi euron heikentyessä suhteessa ulkomaiseen valuuttaan, voivat euromääräiset sijoitukset muuttua houkuttelevammiksi ulkomaisen toimijoiden osalta verrattuna aiempaan, joka voi mahdollisesti lisätä kilpailua sijoituskohteista. Vastaavasti euron vahvistuessa, voivat muut kuin euromääräiset sijoitukset muuttua vähemmän kannattaviksi rahastolle. Tämä voi alentaa sijoitusten tuotto-odotuksia, jolla olisi haitallinen vaikutus rahaston saamaan tuottoon ja sen arvoon ja siten sijoittajille palautettavaan varojen määrään ja/tai niille maksettavaan tuottoon.

Yleiskuvaus rahoitusvälineistä

Osakkeet

Osakkeet ja osakeyhtiöt

Osakeyhtiön osakkeet antavat omistajalle oikeuden osuuteen yhtiön osakepääomasta. Jos yhtiö tuottaa voittoa, yhtiö jakaa yleensä osakkeille osinkoa. Osakkeet antavat myös äänioikeuden yhtiökokouksessa, joka on yhtiön ylin päätöselin. Mitä enemmän osakkeita omistajalla on, sitä suurempi on osakkaan osuus pääomasta, osingosta ja äänistä. Äänioikeus ja oikeus osinkoon voi vaihdella myös sen mukaan mihin sarjaan osakkeet kuuluvat. Osakeyhtiötä on kahta erilaista tyyppiä, julkisia ja yksityisiä (Oyj tai Oy). Vain julkisten yhtiöiden osakkeilla voidaan käydä kauppaa säännellyllä markkinalla.

Osakekurssi

Julkisesti listatun yrityksen arvo (ja sen osakkeen arvo) määräytyy markkinoilla (yleensä pörssiessä) kysynnän ja tarjonnan mukaan. Kulloistakin yksittäisen osakkeen markkinahintaa kutsutaan osakkeen kurssiksi.

Teoriassa yrityksen ja sen osakkeiden arvo vastaa yrityksen tulevaisuudessa tuottaminen kassavirtojen nykyarvoa. Tulevia kassavirtoja ei voida kuitenkaan varmuudella määrittää, jolloin markkinoilla yksittäisen osakkeen hinnanmääräytymisen vaikuttavat monet tekijät. Monet sijoittajat seuraavat yhtiöiden taloudellista kehitystä ja yhtiön tulevaisuuden näkymiä yhtiön arvoa määrittellessään. Myös maailmantalouden yleinen kehitys, vallitseva korkotaso ja markkinatunnelma vaikuttavat osakemarkkinoihin.

Myös suoraan yhtiöön liittyvät olosuhteet, muun muassa muutokset yhtiön johdossa ja organisaatiossa, innovaatiot yms. voivat vaikuttaa yhtiön kykyyn tehdä voittoa sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä ja siten sen arvostukseen.

Sijoitustuotteina osakkeiden riskitaso on korkea. Eri yhtiöiden riskitaso kuitenkin vaihtelee voimakkaasti. Volatiliteetti eli kurssiheilunta on olennainen osa pörssi sijoittamista. Kurssiheilunta on tyypillisesti pienempää asemansa vakiinnuttaneissa suuremmissa yhtiöissä, joiden liiketoiminta ja tuloksetekokyky on ennustettavampaa kuin suhdanneherkkien tai nopeasti kasvavien yhtiöiden. Toisaalta vakaasiikin mielletyn yhtiön pörssikurssi saattaa heilahdella nopeasti, jos yhtiössä tai sen toimintaympäristössä tapahtuu yllättäviä muutoksia.

Mikäli osakeyhtiö ei pysty vastaamaan velvoitteistaan se asetetaan konkurssiin. Osakepääoma eli osakkaiden sijoittama pääoma on se pääoma, jolle viimeisenä jää jako-osuutta yhtiön konkurssissa. Tämä johtaa tyypillisesti siihen, että konkurssiin päätyvän yhtiön osakkeista tulee arvottomia. Riskienhallinnan näkökulmasta osakesijoittamisessa keskeistä on riskin hajauttaminen eri yrityksiin (eri toimialoille ja markkinoille).

Kaupankäyntivolyyymi eli se, kuinka paljon tiettyä osaketta ostetaan ja myydään, voi myös vaikuttaa osakekurssiin. Jos osakkeen kaupankäyntivolyyymi on suuri, ja suuria osakemääriä voidaan myydä ja ostaa ilman, että ne vaikuttavat voimakkaasti kurssiin osakkeen likviditeetin sanotaan olevan hyvä.

Tietoja osakkeiden osto- ja myyntikursseista sekä kaupankäynnin volyyimeistä julkaistaan sanomalehdissä, teksti-TV:ssä ja lukuisilla verkkosivuilla, joita markkinapaikat, sijoituspalveluyritykset ja viestintäyritykset ylläpitävät. Näiden kurssitietojen ajankohtaisuus voi vaihdella niiden julkaisutavasta riippuen.

Erilaiset osakesarjat

Osakkeista on olemassa erilaisia sarjoja, tavallisimmin A- ja B-osakkeet. Yleensä osakkeen sarja viittaa osakkeen äänioikeuteen. Äänioikeuden erot johtuvat siitä, että kun omistajuus laajenee, alkuperäisten perustajien tai omistajien vaikutusta yhtiössä halutaan vaalia antamalla heille vahvempi äänioikeus. Uudet liikkeeseen lasketut osak-

keet tuottavat siten pienemmän äänioikeuden ja vastineeksi joskus oikeuden parempaan osinkoon kuin alkuperäinen A-sarja ja saavat tunnuksen B, C tai D, jne.

Listautuminen

Listautuminen tarkoittaa sitä, että tietyn yhtiön osakkeet tuodaan osakemarkkinoille eli otetaan kaupankäynnin kohteeksi pörssiessä tai monikeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä (MTF). Yleisölle tarjotaan silloin mahdollisuus merkitä (ostaa) yhtiön osakkeita. Useimmiten kyse on jo olemassa olevasta yhtiöstä, jonka osakkeita ei aiemmin ole ollut myynnissä säännellyillä markkinoilla tai muulla markkinapaikalla ja jonka omistajat ovat päättäneet laajentaa omistajajohdajaa ja helpottaa kaupankäyntiä yhtiön osakkeilla.

Osakeanti eli liikkeeseen laskeminen

Kun osakeyhtiö haluaa laajentaa toimintaansa tai joskus myös, jos yhtiön toiminta on ollut tappiollista, se saattaa tarvita lisää osakepääomaa. Sitä yhtiö voi hankkia laskemalla liikkeeseen lisää osakkeita uusmerkinnän kautta.

Osakeyhtiöt voivat toteuttaa myös suunnatun osakeannin, joka toteutetaan samoin kuin tavallinen osakeanti, mutta on suunnattu ainoastaan tietyille sijoittajajoukkoille. Osakeyhtiöt voivat myös apportiannilla laskea liikkeeseen uusia osakkeita hankkiakseen toisia yhtiöitä, liiketoimintoja tai varoja muussa muodossa kuin rahana. Niin suunnatussa osakeannissa kuin apportiannissakin toteutuu entisten osakkaiden äänimääräosuuksien ja osakepääoman niin kutsuttu laimentaminen, mikä ei vaikuta vanhojen omistajien osakkeiden lukumäärään.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainalla tarkoitetaan esim. valtion, kunnan tai pankin tai muun yrityksen liikkeeseen laskemaa velkakirjalainaa, jota tarjotaan suurelle yleisölle sijoituskohteeksi. Joukkovelkakirjalainat voidaan jakaa korkoa tuottaviin ja ns. strukturoituihin joukkovelkakirjalainoihin eli strukturoituihin tuotteisiin. Tavallisinta on merkitä joukkovelkakirjalainoja niiden liikkeeseenlaskun yhteydessä, mutta niitä voidaan yleensä ostaa ja myydä myös ns. jälkimarkkinoilla kesken laina-ajan.

Joukkovelkakirjalainan pääomalle maksetaan nimelliskorkoa, joka ilmoitetaan lainaehdoissa (ns. kuponnikorko). Perinteisille korkoa tuottaville joukkovelkakirjalainoille tuottojen kertyminen on helppo laskea etukäteen.

Joukkovelkakirjalainat oikeuttavat saamisoikeuteen lainan ottajalta (liikkeeseenlaskija). Joukkovelkakirjalainoja on erilaisia riippuen liikkeeseenlaskijasta, liikkeeseenlaskijan lainalle asettamasta vakuudesta, voimassaoloajasta takaisinmaksupäivään asti ja koronmaksun muodosta. Korko maksetaan tavallisesti vuosittain.

Joukkovelkakirjalainoissa riski liittyy voimassaoloaikana mahdollisesti tapahtuvaan kurssimuutokseen (kurssiriski) markkinakorkojen muuttuessa. Toinen riskitekijä on, että liikkeeseenlaskija (tai takaaaja) ei ehkä pysty maksamaan takaisin lainaa. Lainat, joiden takaisinmaksulle on asetettu täysi vakuus, sisältävät pienemmän riskin kuin vakuudettomat lainat. Yleisesti voidaan kuitenkin sanoa, että joukkovelkakirjojen tappioriski on pienempi kuin osakkeiden, koska joukkovelkakirjan haltijalla on osakkeenomistajaa parempi etuoikeus liikkeeseenlaskijan konkurssissa. Korkean luottoluokituksen omaavan liikkeeseenlaskijan liikkeeseen laskema korkoa tuottava rahoitusväline voi siten olla hyvä vaihtoehto sijoittajalle, joka haluaa minimoida riskin pääoman menettämisestä, ja se yleensä on suositeltavampaa lyhyen aikavälin säästämiseksi. Myös pitkän aikavälin säästämiseksi, jossa pääomaa ei haluta vaarantaa, ovat korkoa tuottavat sijoitukset varsin tavallisia. Joukkovelkakirjalainoille tyypillistä on, että sille maksettava korko voi olla suhteellisen matala verrattuna osakemarkkinoiden pitkän aikavälin tuottoon.

Jos markkinakorot nousevat, laskevat jo liikkeeseen laskettujen kiinteäkorkoisten korkoa tuottavien joukkovelkakirjalainojen kurssit, sillä uusien lainojen korkokanta seuraa todellista markkinakorkoa ja antaa

siten korkeampaa korkoa kuin jo liikkeeseen lasketut rahoitusvälineet. Käänteisesti taas jo liikkeeseen laskettujen lainojen kurssit nousevat, kun markkinakorko laskee.

Suomen valtion ja kuntien liikkeeseen laskemilla lainoilla katsotaan yleisesti olevan matala luottoriski. Näiden, kuten muidenkin valtioiden ja julkisoikeudellisten liikkeeseenlaskijoiden luottoriski on kuitenkin aina arvioitava ottaen huomioon liikkeeseenlaskijan taloudellinen tila ja tulevaisuuden näkymät. Myös oikeudelliset ja poliittiset riskit on arvioitava.

Muut liikkeeseenlaskijat kuin valtio ja kunnat voivat joskus lainaa liikkeeseen laskettaessa asettaa vakuuden joko muiden rahoitusvälineiden tai omaisuuden muodossa (irtain tai reaalivakuus). Jos liikkeeseenlaskija kuuluu konserniin, lainalla saattaa olla konsernin emoyhtiön tai muun konserniyhtiön takaus. Tällöin luottoriski on arvioitava sekä liikkeeseenlaskijan että takaajan osalta.

On olemassa myös joukkovelkakirjalainoja, joihin sisältyy muita lainoja korkeampi riski, mikäli liikkeeseenlaskijalle tulee vaikeuksia lainan takaisinmaksun kanssa. Näitä ovat esimerkiksi debentuurit, joilla on ehtojensa mukaisesti huonompi etuoikeusasema kuin liikkeeseenlaskijan muilla sitoumuksilla, mutta toisaalta debentuurilainan tuotto on yleensä parempi kuin saman liikkeellelaskijan tavallisella joukkovelkakirjalainalla.

Jos asiakas päättää luopua sijoituksestaan jo ennen eräpäivää, määräytyy joukkovelkakirjalainan lopullinen tuotto myyntipäivän yleisen korkotason mukaan. Ennenaikaiseen joukkovelkakirjalainan myyntiin voi liittyä myös likviditeettiriski, mikäli joukkovelkakirjalainojen jälkimarkkinoilla ei ole riittävästi ostajia.

Joukkovelkakirjalainassa riski on suurempi kuin pankkitalletuksissa, mutta pienempi kuin osakesijoituksissa. Toisaalta joukkolainojen tuotto on tavallisesti korkeampi kuin pankkitalletuksissa.

Emissiokurssi vaikuttaa tuottoon. Emissio- eli merkintäkurssi on joko tasan, alle tai yli 100 % joukkovelkakirjalainan nimellisarvosta. Alle 100 %:n emissiokurssi parantaa ja vastaavasti yli 100 %:n emissiokurssi pienentää joukkolainan laskennallista korkotuottoa. Emissiokurssin määrittelee liikkeeseenlaskija kulloisenkin markkinatilanteen mukaisesti.

Strukturoidut tuotteet, kuten sijoitusobligaatit ja todistukset

Strukturoidut tuotteet, kuten sijoitusobligaatit ja todistukset, ovat rahoitusvälineitä, jotka on räätälöity joko tuoton, pääomaan kohdistuvan riskin tai molempien osalta halutunlaisiksi. Sijoituksen tuotto ja/tai sen pääoman palautuksen määrä eräpäivänä riippuvat tyypillisesti yksittäistä sijoitusta varten valitun kohde-etuuden kehityksestä sijoituksen juoksuaikana. Kohde-etuus voi olla esimerkiksi osake tai osakekori, indeksi tai indeksikori, korko tai korkoero tai edellisten yhdistelmä tai muu tuotekohtaisissa ehdoissa määritelty kohde-etuus. Kohde-etuuden arvo voi juoksuaikana nousta tai laskea. Strukturoidun tuotteen ehdoissa määritellyt tekijät, esimerkiksi tuottokerroin tai ylikurssi, vaikuttavat sijoitustuotteen markkina-arvoon ja tuottoon. Mikäli kohde-etuuden kehitys on myönteinen, tuotto seuraa tätä kehitystä suoraan tai jonkin ehdoissa ennalta määrätyn kertoimen mukaan. Mikäli kohde-etuuden arvonkehitys on negatiivinen, tuottoa ei välttämättä tule lainkaan, ja lainaehdoista riippuen sijoittaja voi jopa menettää sijoittamaansa pääomaa. Strukturoidun tuotteen tuoton määräytymisperusteet määritellään tuotekohtaisissa ehdoissa. Ehdoista ilmevät myös sijoitustuotteen ominaisuudet ja riskit.

Strukturoidut tuotteet luetaan kahteen pääryhmään: pääomaturvattuihin (sijoitusobligaatit) ja pääomaturvaamattomiin (todistukset). Pääomaturvattu sijoitusobligaatio mahdollistaa tulevaisuuden noususta hyötymisen ilman riskiä menettää sijoituksen nimellispääomaa kohde-etuutena olevan instrumentin kehittyessä epäedullisesti. Pääomaturvatun sijoitusobligaatin nimellispääoman takaisinmaksusta eräpäivänä vastaa liikkeeseenlaskija. Pääomaturva on voimassa ai-noastaan eräpäivänä, eikä se kata mahdollista ylikurssia tai merkintäpalkkiota. Pääomaturva ei myöskään anna turvaa liikkeeseenlas-

kijan mahdollisessa maksukyvyttömyystilanteessa. Todistuksiksi kutsutaan strukturoituja tuotteita, joilla ei ole kohde-etuuden kehityksestä riippumatonta pääomaturvaa. Perinteisten sijoitusten tapaan todistusten tuoton ja nimellispääoman takaisinmaksu on ehdollistettu kohde-etuuden kehitykselle.

Strukturoidut tuotteet ovat joukkolainamuotoisia sijoituksia. Nämä ovat siis lainoja, joissa lainanottajana on pankki, joka laskee strukturoidun tuotteen liikkeeseen ja lainanantajana on sijoittaja, joka sijoittaa strukturoituun tuotteeseen. Kuten kaikkiin lainamuotoisiin sijoituksiin, liittyy myös strukturoituihin tuotteisiin riski lainanottajan (eli liikkeeseenlaskijapankin) maksu-kyvyttömyydestä lainan takaisinmaksuhetkellä. Mikäli liikkeeseenlaskija ei kykene maksamaan lainaa takaisin lainan eräpäivänä, tarkoittaa se käytännössä sitä, että lainaan sijoittanut sijoittaja voi menettää sijoittamansa pääoman sekä mahdollisen tuoton osittain tai kokonaan. Tähän riskiin viitataan termillä ”liikkeeseenlaskijariski”. Myös pääomaturvattuihin strukturoituihin tuotteisiin liittyy liikkeeseenlaskijariski.

Strukturoidulla tuotteella voidaan yleensä käydä kauppaa. Käytännössä strukturoidun tuotteen arvo ennen eräpäivää määräytyy oston myyntitarjousten perusteella. On mahdollista, ettei osto- tai myyntitarjouksia ole tietynä ajanjaksona, jolloin strukturoidulla tuotteella ei ole likviditeettiä.

Strukturoiduilla tuotteilla voi olla eri nimityksiä, kuten sijoitusobligaatio, osakeobligaatio, indeksilaina, luottokorilaina, korkokorilaina, valuuttakorilaina jne. tai osake-, raaka-aine- tai muu sertifikaatti tai todistus, riippuen siitä, mikä on lainan tuoton määrittelevä kohde-etuus ja velkainstrumentin rakenne.

Muita joukkovelkakirjalainatyyppisiä ovat esimerkiksi optiolainat ja vaihtovelkakirjalainat, joihin sisältyy oikeus merkitä liikkeeseenlaskijan osakkeita tai vaihtaa lainamäärä kokonaan tai osittain liikkeeseenlaskijan osakkeisiin.

Johdannais-sopimukset

Johdannais-sopimuksilla, kuten optiot, termiinit, futuurit, vaihtosopimukset ym., voi olla erilaisia kohde-etuuksia. Näitä voivat olla esimerkiksi osakkeet, lainat, raaka-aineet, indeksit ja valuutat. Johdannais-sopimuksia voidaan käyttää apuna sijoitusten riskin rajoittamiseen tai lisäämiseen.

Erityinen seikka, joka on otettava huomioon sijoitettaessa johdannais-sopimuksiin, on niiden rakenne, joka aiheuttaa sen, että kohde-etuuden hinnan tai kurssin kehitys vaikuttaa myös johdannais-sopimuksen kurssiin tai hintaan. Tämä vaikutus on usein voimakkaampi sijoitukseen (maksettuun preemioon) nähden kuin kohde-etuuden arvon muutos. Tämän vuoksi hintavaikutusta kutsutaan vipuvaikutukseksi, ja se voi johtaa suurempaan sijoitetulle pääomalle saatuu tuottoon kuin suoraan kohde-etuuteen sijoitettu pääoma. Toisaalta vipuvaikutus voi yhtä hyvin johtaa johdannais-sopimuksen vuoksi suurempaan tappioon kuin kohde-etuuden hinnanmuutos, jos kohde-etuuden hintakehitys on erilainen kuin on oletettu. Tietyissä johdannais-sopimuksissa tappio voi jopa olla moninkertaisesti suurempi kuin tehty sijoitus. Sijoittajan täytyy oman etunsa vuoksi olla valmis toimimaan nopeasti, usein saman päivän aikana, jos sijoitus johdannais-sopimuksen näyttää muuttuvan epäedulliseen suuntaan. Riskiarvioinnissa on myös tärkeää ottaa huomioon, että mahdollisuus myydä positio/omistus voi vaikeutua, jos hintakehitys on negatiivinen.

Warrantit ja merkintäoptiot

Warrantti on pankin tai muun liikkeeseenlaskijan asettama arvopaperi, joka on kohdistettu tiettyyn kohde-etuuteen. Kohde-etuutena voi olla esimerkiksi osake, korko, valuutta, raaka-aine tai näistä koostuva indeksi. Warrantteilla on ennalta määrätty kaupankäyntiä ja lunastushinta.

Kun sijoittaja ostaa ostowarrantin, hän ostaa oikeuden ostaa osakkeet ennalta määrättyyn lunastushintaan warrantin päättymis- eli erääntymispäivänä. Mutta toisin kuin optiokaupassa, warranttikau-

passa asiakas ei saa itse osakkeita omistukseensa. Kohde-etuutena olevan osakkeen hinnan tulee nousta yli lunastushinnan jotta ostowarrantilla olisi arvoa päättymispäivänä. Jos lunastushinta ei ylitä, warrantti raukeaa arvottomana. Warrantin voi kuitenkin myydä jo ennen erääntymispäivää. Warrantin kurssiin vaikuttaa myös aika-arvo -mitä pidempi juoksu-aika sitä suurempi on warrantin aika-arvo.

Pörssiyhtiöt voivat listata tavallisesti henkilökunnalleen henkilöstö-optioina myönnettyjä merkintäoptioita Helsingin pörssiin. Ostettaessa merkintäoptio ostetaan oikeus merkitä yhtiön osakkeita merkintä-aikana optio-ohjelman mukaisella hinnalla. Merkintäoptioilla voi käyttää pörssikauppaa kuten osakkeillakin. Merkintäoptioilla on listauksen yhteydessä ilmoitettu kaupankäynti- ja merkintäaika sekä merkintähinta. Merkintähinta voi muuttua option voimassaoloaikana osinkojen maksun yhteydessä.

Sijoittaja voi siis spekuloida ostowarrantilla tai merkintäoptiolla kohde-etuutena olevan osakkeen arvon nousulla ja myyntiwarrantilla vastaavasti osakkeen arvon laskulla. Pitää kuitenkin muistaa, että warrantti tai merkintäoptio yleensä sisältää enemmän riskiä kuin suora sijoitus osakkeeseen vipuvaikutuksen vuoksi. Jos warrantti raukeaa arvottomana tai merkintäoptiota ei käytetä merkintäaika, koko sijoitettu pääoma menetetään.

Rahastot ja rahasto-osuudet

Rahasto on "salkku", jossa on erilaisia rahoitusvälineitä, esimerkiksi osakkeita tai joukkovelkakirjalainoja ja jonka varat omistetaan yhdessä toisten sijoittajien eli rahaston osuudenomistajien kanssa. Rahaston varat sijoitetaan rahaston sääntöjen mukaisesti noudattaen lainsäädännön vaatimuksia sijoitusten hajauttamisesta ja sijoituskohteista. Sijoitusrahastoa hallinnoi rahoitusalan viranomaisen valvoma ja toimiluvan saanut rahastoyhtiö, joka myös huolehtii rahaston arvonlaskennasta sekä sijoituskohteiden säilyttämisen järjestämisestä erityisessä säilytysyhteisössä (pankissa). Rahaston sijoitustoimintaa hoitaa ammattimainen varainhoitaja eli salkunhoitaja tai salkunhoitajien tiimi.

Eräs sijoitusrahaston tarkoituksista on, että kun rahasto sijoittaa useisiin, jopa kymmeneen, eri rahoitusvälineisiin rahaston sääntöjen puitteissa, osuudenomistajan riski on pienempi kuin sellaisen sijoittajan, joka sijoittaa ainoastaan yhteen tai muutamaan rahoitusvälineeseen. Osuudenomistajan ei myöskään tarvitse itse valita, ostaa, myydä ja valvoa yksittäisiä rahoitusvälineitä eikä muulla tavoin hallinnoida tai säilyttää niitä.

Sijoitusrahasto mahdollistaa yleensä myös sijoittamisen pienemmillä summilla kuin esimerkiksi suora osakesijoittaminen. Helppomillään sijoittamisen voi hoitaa tekemällä rahasto-säästösopimuksen esimerkiksi kuukausittaisesta rahastosäästämisestä, jolloin sovittu summa siirretään automaattisesti valittuun rahastoon osuudenomistajan tililtä. Tällainen sijoitusten ajallinen hajauttaminen on yksi tapa hallita sijoitusten ajoittamiseen liittyvää markkinariskiä.

Rahaston osuudenomistajat saavat sen määrän rahasto-osuuksia, joka vastaa sijoitetun pääoman osuutta rahaston kokonaispääomasta. Osuudet ovat ostettavissa ja lunastettavissa pääsääntöisesti jokaisena pankkipäivänä Aktian toimipisteissä tai verkkopankissa. Rahastoyhtiö laskee säännöllisesti, yleensä päivittäin, rahasto-osuuksien kulloinkin voimassa olevan arvon, joka perustuu rahastoon sisältyvien rahoitusvälineiden kurssikehitykseen. Rahastoon sijoitettavan pääoman arvo voi sekä nousta että laskea, eikä siksi ole varmaa, että sijoittaja saa takaisin koko sijoittamansa pääoman.

On olemassa erilaisia rahastoja, joilla on toisistaan poikkeavia sijoitusstrategioita. Sijoitusstrategia tarkoittaa sitä, millaista tuottoa ja ris-

kitasoa rahasto tavoittelee ja minkälaisiin rahoitusvälineisiin rahasto siten sijoittaa.

Rahastot voidaan jakaa sijoitusrahastoihin (UCITS) ja vaihtoehtorahastoihin (AIF-rahastot, joita ovat mm. erikoissijoitusrahastot). Sijoitusrahastojen sijoitustoimintaa, varojen hajautusta, sijoituskohteita ja riskienvalvontaa säännellään tarkasti.

Vaihtoehtorahastojen, esim. erikoissijoitusrahastojen sijoituskohteet, hajautus sekä juridiset muodot voivat poiketa sijoitusrahastojen vaatimuksista. Vaihtoehtorahastoissa voi olla enemmän riskiä mm. likviditeetti-, volatiliiteetti- ja markkinariskiä. Tämän johdosta tietyt tyypiset vaihtoehtorahastot hyväksyvät sijoittajikseen vain rajatun sijoittajajoukon. Sijoittajiksi ei välttämättä hyväksytä ei-ammattimaisia asiakkaita. Vaihtoehtorahastojen väliset erot voivat olla suuria. Vaihtoehtorahasto voi olla yhteisö tai muu yhteisen sijoittamisen muoto, jossa varoja hankitaan yhteisen sijoittamisen tarkoituksessa yhdeltä tai useammalta sijoittajalta ja sijoitetaan määritellyn sijoituspolitiikan mukaisesti sijoittajien eduksi. On olemassa matalan riskitason vaihtoehtorahastoja, mutta vaihtoehtorahasto voi olla myös korkean riskin rahasto, sillä osa rahastoista voi käyttää perinteisiä rahastoja useammin johdannaisia ja velkavipua. Joidenkin vaihtoehtorahastojen tavoitteena on saavuttaa positiivinen tuotto riippumatta siitä, ovatko osake- tai korkomarkkinat nousussa tai laskussa. Vaihtoehtorahastot voivat olla avoimia rahastoja tai suljettuja rahastoja. Avoimissa rahastoissa sijoittaja voi itse päättää, milloin hän tekee tai lunastaa pois sijoituksen. Suljetussa vaihtoehtorahastossa on rajoitettu varainhankinta-aika, jonka jälkeen rahaston koko ei muutu muuten kuin arvonkehityksen kautta. Tavallisesti suljetussa vaihtoehtorahastossa sijoittajan sijoitus maksetaan useissa erissä ja sijoitus rahastoon tehdään määrääjäksi.

Sijoitusrahastojen ja vaihtoehtorahastojen sijoitusstrategiat jakavat rahastot seuraaviin rahastotyyppisiin:

Osakerahastot sijoittavat varansa pääasiassa osakkeisiin. Osakerahasto voi edelleen kohdistaa sijoituksensa sääntöjensä mukaisesti maantieteellisille alueille (esim. Eurooppa, Venäjä) tai eri toimialoille (metsäteollisuus, lääketeollisuus, tietoliikenne jne.).

Korkorahastojen periaate on sama kuin osakerahastojen – sijoitukset tehdään erilaisiin korkoa tuottaviin rahoitusvälineisiin riskin hajauttamiseksi. Rahaston hallinnointi tapahtuu tulevan korko-odotuksen ja luottoriskin analyysin mukaan. Lyhyen koron rahastot sijoittavat yleensä varansa rahamarkkinavälineisiin, esimerkiksi valtion, pankkien tai yritysten liikkeeseen laskemiin velkainstrumentteihin, joiden jäljellä oleva juoksu-aika on lyhyt, alle vuoden. Lyhyen koron rahastoihin kuuluvat myös ns. rahamarkkinarahastot ja lyhyet rahamarkkinarahastot, joita koskevat sijoitusmääräykset ovat tiukempia.

Pitkän koron rahastot sijoittavat varansa pääosin pitkäaikaisiin (juoksu-aika yli vuosi), esimerkiksi valtioiden, julkisyhteisöjen tai yritysten liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjalainoihin.

Yhdistelmärahastot sijoittavat sekä osakkeisiin että korkoa tuottaviin kohteisiin, jolloin sijoitusten painopistettä voidaan vaihtaa markkinatilanteen mukaan. Korko- ja osakesijoitusten väliset painoarvot ja niiden vaihtelurajat määritellään rahaston säännöissä.

Rahastojen rahasto (ns. rahasto-osuusrahasto) on rahasto, joka sijoittaa toisiin rahastoihin. Rahastojen rahasto voidaan nähdä vaihtoehtona sijoittamiselle useaan eri rahastoon. Tällöin voidaan saavuttaa vastaava riskin hajauttaminen kuin hyvin kootussa omassa rahastosalkussa. Rahastojen rahastoilla voi olla erilaisia sijoitussuuntauksia ja riskitasoja ja niiden kokonaiskustannustasoa arvioitaessa on otettava huomioon, että se voi muodostua paitsi rahaston omista myös alla olevien kohderahastojen palkkioista.

Vaihtoehtoisten sijoitusten rahastoilla eli ns. vaihtoehtorahastoilla on vapaammat sijoitusmahdollisuudet kuin perinteisillä rahastoilla. Sijoitukset tehdään usein muihin sijoituskohteisiin kuin osakkeisiin tai korkoihin. Sijoituskohteet voivat olla esimerkiksi hyödykkeitä, kiinteistöjä tai luottoja. Vaihtoehtoisten sijoitusten arvo ei seuraa samoja malleja tai syklejä kuin perinteisten sijoitusten ja siksi niitä usein käytetään salkkujen hajauttamiseen. Kaupankäynti vaihtoehtorahastoilla voi olla rajoitettua, merkintöjä ja lunastuksia saatetaan ottaa vastaan esimerkiksi muutaman kerran vuodessa tai rahasto voi olla jopa ns. suljettu rahasto. Merkintä- ja lunastustoimeksiannoista voidaan myös periä muita rahastoja suurempia palkkioita. Erityisesti lunastustilanteissa palkkioiden tarkoituksena on usein kompensoida rahastolle niitä kuluja, joita rahaston epälikvidien kohdesijoitusten myymiseen ja ostamiseen liittyy.

On olemassa myös **indeksirahastoja**, joita ei hallinnoida aktiivisesti salkunhoitajan näkemyksen mukaisesti, vaan niiden sijoitustoiminta pyrkii tarkasti seuraamaan määrätyn indeksin rakennetta.

ETF-rahastot (Exchange Traded Funds) eli markkinapaikalla noteeratut rahastot ovat sijoitusrahastoja (UCITS) tai vaihtoehtorahastoja, joiden rahasto-osuuksilla voi käydä kauppaa markkinapaikalla samalla tavalla kuin listatulla osakkeella. Samoin kuin tavallisilla sijoitusrahastoilla ja vaihtoehtorahastoilla, ETF-rahastoilla on toisistaan poikkeavia sijoitusstrategioita. Suurin osa ETF-rahastoista on samalla myös indeksirahastoja. ETF:n pörssikurssi määräytyy ostajien ja myyjien näkemysten eli kysynnän ja tarjonnan mukaan, eikä aina välttämättä vastaa NAV:ia ("Net Asset Value" eli rahastoyhtiön laskema rahasto-osuuksien kulloinkin voimassa oleva arvo). Sijoittaja voi aina vaihtoehtoisesti merkitä tai lunastaa rahasto-osuuksia NAV:iin rahastoyhtiössä.

Pääomarahastolla tarkoitetaan yleisesti suljettua rahastoa, jolla on etukäteen määritelty toimikausi, jonka puitteissa rahasto tekee sijoituksensa ja irtaantuu niistä. Rahastoon hyväksytään sijoittajia vain tietyinä ajanjaksona ja sijoittajat sijoittavat varoja rahastoon sekä saavat siltä varojenjakoja samaan aikaan lähtökohtaisesti samoin ehdoin. Pääomarahaston osuuksista voi luopua rahaston toimikaudella vain myymällä ne toiselle sijoittajalle ja rahaston irtauduttua sijoituksistaan se puretaan. Pääomarahaston sijoituskohteet määritellään sen ehdoissa, mutta yleisimmin pääomarahastot sijoittavat listaamattomien yhtiöiden osakkeisiin (ns. private equity – rahastot). Myös listaamattomiin velkainstrumentteihin (ns. private debt), kiinteistöihin ja infrastruktuuriin sijoittavia pääomarahastoja on markkinoilla.

Kestävyyseriskien ja -tekijöiden tunnistaminen ja huomioiminen Aktia-konsernin sijoitustoiminnassa ja -neuvonnassa

Aktia Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien rahastojen vastuullisen sijoittamisen periaatteet

Aktialla on vuodesta 2006 lähtien käytössä vastuullisen sijoittamisen periaatteet, jotka päivitetään vähintään kolmen vuoden välein. Periaatteita noudatetaan Aktia Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien rahastojen sijoituskohteiden valinnassa. Periaatteidemme taustalla on näkemys, että vastuullisesti ja kestävien normien mukaisesti toimivat sijoituskohteet ovat pitkällä aikavälillä kannattavampia ja niillä on parempi riskiprofiili kuin sijoituskohteet, jotka eivät toimi vastuullisesti. Samalla vastuullinen sijoittaminen merkitsee meille sitä, että pyrimme saavuttamaan mahdollisimman hyvän tuoton valitulla riskitasolla. Vastuullisella sijoittamisella tarkoitamme kaikkia toimenpiteitä, joilla ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyviä tekijöitä (ns. ESG-tekijät) huomioidaan. Aktialla on myös erilliset omistajaohjauksen periaatteet, joita noudatetaan kaikessa sijoitustoiminnassa sekä erilliset koko konsernin kattavat ilmasto- ja ympäristöperiaatteet. Tapa, jolla vastuullisuutta sovelletaan käytännössä, vaihtelee jonkin verran omaisuusluokkien välillä, mutta lähtökohdat ovat omaisuusluokasta riippumatta samat.

Menetelmämme periaatteiden toteuttamiseen ovat: poissulkeminen, vastuullisuustekijöiden huomiointi (ESG-integraatio), normiperusteinen seulonta, aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen ja vaikuttavuussijoittaminen. Pyrimme myös muodostamaan mahdollisimman hyvän käsityksen sijoituskohteiden yhteiskunnallisista vaikutuksista. Vastuullisen sijoittamisen periaatteissamme olemme erikseen kuvanneet, miten vastuullinen sijoittaminen käytännössä tapahtuu sijoitustoiminnassamme mukaan lukien suorissa osake- ja yritysainasijoituksissamme, suorissa valtionainasijoituksissa, rahastovalinnassa, pääomarahastoissa, kiinteistösijoituksissa ja muissa vaihtoehtoisissa sijoituksissa.

Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden lisäksi Aktian ilmastostrategia ohjaa Aktia-konsernia ja liiketoiminta-alueita mukaan lukien sijoitustoiminta. Tavoittelemme hiilineutraaleja sijoituksia vuoteen 2050 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi laaditaan välitavoitteita rahastoille ja tavoitteiden saavuttamista seurataan ja raportoidaan säännöllisesti. Lisäksi omien periaatteidemme lisäksi Aktia on allekirjoittanut YK:n tuemat vastuullisen sijoittamisen periaatteet (Principles for Responsible Investment, PRI) sekä vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet (Principles

for Responsible Banking, PRB). Olemme Pohjoismaiden suurimman yritysvastuuverkosto FIBS:n (Finnish Business & Society) sekä vastuullista sijoittamista edistävän järjestön FINSIF:in (Finland's Sustainable Investment Forum) jäsen. Osallistumme sijoittaja-aloitteisiin aiheissa, kuten ilmastonmuutoksen hillitseminen ja sopeutuminen sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja edistäminen, joihin lukeutuvat esimerkiksi Net Zero Asset Managers -aloite (NZAM), Climate Action 100+ sekä Nature Action 100. Raportoimme CDP:lle toimintamme vaikutuksistamme ilmastoon ja kannustamme CDP-kampanjoiden kautta yhtiöitä aloittamaan ilmastoraportoinnin. Olemme myös TCFD:n eli Task Force on Climate-related Financial Disclosures -raportointisuositusten julkinen tukija. Aktia on lisäksi AIMA:n (Alternative Investment Management Association), SBAI:n (Standards Board for Alternative Investments) ja Green Building Council Finlandin jäsen. Lisätietoa vastuullisesta sijoittamisesta Aktiassa löytyy verkkosivulta osoitteesta www.aktia.fi/vastuullinen-sijoittaminen.

Ympäristöön ja/tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia edistävät rahastot (SFDR 8 artikla)

Aktia Rahastoyhtiön ympäristöön ja/tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia edistäviä tuotteita ovat seuraavalla sivulla olevassa taulukossa esitellyt rahastot. Nämä rahastot edistävät ympäristöön ja/tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia monipuolisten vastuullisen sijoittamisen menetelmien avulla. Lisäksi rahastoilta edellytetään, että niiden sijoituskohteena olevat yritykset noudattavat hyviä hallintotapoja.

Ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia edistäville rahastoille on nimetty vertailuindeksi tai indeksien yhdistelmä, mutta indeksi ei ole kestäviä ominaisuuksia sisältävä ja sijoituksia ei tehdä suhteessa valittuun indeksiin. Seuraamme rahoitustuotteiden edistämistä ympäristöön ja/tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien toteutumista säännöllisesti ja raportoimme niistä osana rahastojen vuosikertomuksia.

Tuote	Artikla 6	Artikla 8	Artikla 9
	Ei oteta huomioon ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevia EU:n kriteerejä	Ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia valintaprosessinsa kautta edistävä tuote	Ympäristöön liittyviä ominaisuuksia edistävä tuote
Aktia America		Artikla 8	
Aktia Arvo Rein		Artikla 8	
Aktia Asunnot+			Artikla 8
Aktia Capital		Artikla 8	
Aktia Corporate Bond+		Artikla 8	
Aktia Emerging Market Bond+		Artikla 8	
Aktia Emerging Market Corporate Bond		Artikla 8	
Aktia Emerging Market Equity Select		Artikla 8	
Aktia Emerging Market Local Currency Bond+		Artikla 8	
Aktia Emerging Market Local Currency Frontier Bond+		Artikla 8	
Aktia Euroopan Kassakoneet		Artikla 8	
Aktia Eurooppa		Artikla 8	
Aktia Europe Small Cap		Artikla 8	
Aktia European High Yield Bond+		Artikla 8	
Aktia Global		Artikla 8	
Aktia Impakti			Artikla 9
Aktia Korkosalkku		Artikla 8	
Aktia Lyhyt Yrityskorko		Artikla 8	
Aktia Mikro Markka		Artikla 8	
Aktia Mikro Rein		Artikla 8	
Aktia Nordic		Artikla 8	
Aktia Nordic High Yield		Artikla 8	
Aktia Nordic Micro Cap		Artikla 8	
Aktia Nordic Small Cap		Artikla 8	
Aktia Osakesalkku		Artikla 8	
Aktia Passiivi Eurooppa		Artikla 8	
Aktia Passiivi Japani		Artikla 8	
Aktia Passiivi Kehittyvät Markkinat		Artikla 8	
Aktia Passiivi USA		Artikla 8	
Aktia Secura		Artikla 8	
Aktia Solida		Artikla 8	
Aktia Sustainable Government Bond			Artikla 9
Aktia Toimitilakiinteistöt		Artikla 8	
Aktia Vaihtoehtoiset	Artikla 6		
Aktia Varainhoitosalkku 25		Artikla 8	
Aktia Varainhoitosalkku 50		Artikla 8	
Aktia Varainhoitosalkku 75		Artikla 8	
Aktia Varainhoitosalkku+ Maltillinen	Artikla 6		
Aktia Varainhoitosalkku+ Tasapainoinen	Artikla 6		
Aktia Varainhoitosalkku+ Tuottohakuinen	Artikla 6		

'Ei merkittävää haittaa' -periaatetta sovelletaan ainoastaan rahoitustuotteeseen sisältyviin sijoituksiin, joissa otetaan huomioon ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevat EU:n kriteerit. Muiden tähän rahoitustuotteeseen sisältyvien sijoitusten osuuden osalta ei oteta huomioon ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevia EU:n kriteerejä.

Rahastot, joiden tavoitteena on kestävien sijoitusten tekeminen (SFDR 9 artikla)

Aktia Rahastoyhtiön hallinnoimat Sijoitusrahasto Aktia Sustainable Government Bond ja Erikoissijoitusrahasto Aktia Impakti ovat ns. SFDR 9 artiklan mukaisia tiedonantovelvoitteita noudattavia rahastoja, joiden tavoitteena on kestävien sijoitusten tekeminen. Rahastojen sijoitusten tulee edistää ympäristötavoitteita tai yhteiskunnallisia tavoitteita, eivätkä ne saa aiheuttaa merkittävää haittaa muille ympäristö- tai yhteiskunnallisille tavoitteille.

Huomioimme sijoituspäätösten pääasialliset haitalliset kestävyysvaikutukset kaikissa ympäristöön ja/tai yhteiskuntaan liittyviä kestäviä ominaisuuksia edistävissä rahastoissa (SFDR 8 artikla) sekä sijoitusrahasto Aktia Sustainable Government Bondissa ja erikoissijoitusrahasto Aktia Impaktissa, joiden tavoitteena on kestävien sijoitusten tekeminen (SFDR 9 artikla).

Sijoitusrahasto Aktia Sustainable Government Bond ja Erikoissijoitusrahasto Aktia Impaktin osalta kestävyysriskejä hallitaan myös ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen toteuttamisella rahaston sijoitustoiminnassa.

Kestävyysriskien ja kestävyystekijöiden tunnistaminen ja huomioiminen

Otamme kaikkien edellä lueteltujen rahastojen päätöksentekoprosessissa huomioon kestävyysriskit ja -tekijät. Lisäksi hallinnoimme rahastoja, joiden sijoituspäätöksissä otetaan huomioon kestävyysriskit, mutta jotka eivät lukeudu ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia edistäviksi rahastoiksi. Näitä rahastoja ovat Erikoissijoitusrahastot Aktia Varainhoitosalkku+ Maltillinen, Aktia Varainhoitosalkku+ Tasapainoinen, Aktia Varainhoitosalkku+ Tuottohokuinen ja Aktia Vaihtoehdot. Niissä sijoituskohteeksi valitaan mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti sellaisia kohderahastoja, jotka edistävät ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia tai joiden tavoitteena on kestävien sijoitusten tekeminen. Sijoitusrahasto Aktia Emerging Market Corporate Bond+:ssa kestävyysriskit otetaan huomioon esimerkiksi arvioimalla sijoituskohteiden ESG-ominaisuuksia ulkoisen tai salkunhoitajan oman analyysin avulla, käymällä keskustelua sijoituskohteena olevien yritysten kanssa ja seuraamalla esimerkiksi salkun ESG-pisteytystä, hiili-intensiteettiä ja green bondien osuutta.

Pääasiallisilla haitallisilla kestävyysvaikutuksilla tarkoitetaan sijoituspäätöksistä mahdollisesti suoraan tai välillisesti aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia ympäristölle tai yhteiskunnalle. Huomioimme sijoituspäätösten pääasialliset haitalliset kestävyysvaikutukset kaikissa ympäristöön ja/tai yhteiskuntaan liittyviä kestäviä ominaisuuksia edistävissä rahastoissa (SFDR 8 artikla) sekä erikoissijoitusrahasto Aktia Impaktissa, jonka tavoitteena on kestävien sijoitusten tekeminen (SFDR 9 artikla). Nämä pääasiallisia haitallisia kestävyysvaikutuksia mittaavat indikaattorit vaihtelevat omaisuusluokittain ja niitä priorisoidaan kulloinkin kyseessä olevaan omaisuusluokkaan kohdistuvaan olennaisuuteen perustuen. Tiedot pääasiallisista haitallisista vaikutuksista kestävyystekijöihin ovat saatavilla SFDR-sääntelyn edellyttämällä tavalla rahastojen vuosikertomuksissa.

Vastuullisen sijoittamisen suuntaviivat Aktiassa on kuvattu Aktian vastuullisen sijoittamisen periaatteissa. Näissä periaatteissa kuvataan Aktian lähestymistapa vastuulliseen sijoittamiseen, vastuullisen sijoittamisen organisaatiota, raportointia sekä pääasiallisia menetelmiä periaatteiden toteuttamiselle. Arviomenetelminä Aktialla on käytössä sekä omia että ulkopuolisten palveluntarjoajien kehittämiä työ-

kaluja, joiden avulla pystytään tunnistamaan ja tarkastelemaan monipuolisesti eri kestävyysriskejä ja -tekijöitä sijoituksia koskevassa päätöksentekoprosessissa. Näitä työkaluja hyödynnetään osana päätöksentekoprosessia myös kestävyysriskien ja pääasiallisten haitallisten kestävyysvaikutusten tunnistamiseksi ennen sijoituspäätöksiä, sekä niiden raportoimiseksi sijoitusten jälkeen. Käytetyt menetelmät ja työkalut näiden riskien tunnistamiseen vaihtelevat omaisuusluokasta riippuen sekä kulloinkin voimassa olevien kestävyysriskien sääntelyn määritelmien mukaan. Kestävyysriskien huomioimiseen vaikuttaa myös kyseisen rahaston sijoitushorisontti, tavoitteet sekä muu rahaston sijoitusuniversumia koskeva sääntely. Erikoissijoitusrahasto Aktia Impaktin osalta kestävyysriskejä hallitaan myös ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen toteuttamisella rahaston sijoitustoiminnassa.

Tietolähteenä käytössämme on omien työkalujemme lisäksi esimerkiksi ISS ESG:n ilmatoriskianalyysi ja yrityskohtaiset ESG-arviot sekä -analyysit. Hyödynnämme myös Morningstarin (Sustainalytics) tuottamaa ESG-dataa. Muiden sijoituskohteiden kuin yritysten kohdalla käytämme ESG-analyysiä muista lähteistä. Arviomme mukaan meillä on hyvät edellytykset tunnistaa, huomioida ja hallita kestävyysriskejä sijoitussalkuissamme, eikä yksittäisillä toteutuneilla kestävyysriskeillä odoteta olevan merkittävää negatiivista vaikutusta tuottoon.

Kestävyysriskillä tarkoitetaan tässä yhteydessä ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon tosiasiallinen tai mahdollinen kielteinen olennainen vaikutus. Kestävyystekijöillä tarkoitetaan tässä yhteydessä ympäristöön, yhteiskuntaan ja työnteekijöihin liittyviä asioita, ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä korruptiion ja lahjonnan torjuntaan liittyviä seikkoja. Aktia-konsernin palkkaja palkkiopolitiikka huomioi kestävyysriskien integraation KPI-mittareiden kautta ja että esimiehet huomioivat nämä vastuullisuudesta, mukaan lukien kestävyysriskit, päättävien työnteekijöiden tavoitteissa, kehityskeskusteluissa ja palkitsemisessa. Tiedot pääasiallisista haitallisista vaikutuksista rahastojen kestävyystekijöihin ovat saatavilla rahastojen vuosikertomuksista. Lisätietoa koskien lausuntoamme kestävyysriskien ja kestävyystekijöiden tunnistamisesta ja huomioimisesta Aktia-konsernin sijoitustoiminnassa ja -neuvonnassa löytyy osoitteesta www.aktia.fi ja palkitsemispolitiikastamme osoitteesta www.aktia.com.